



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

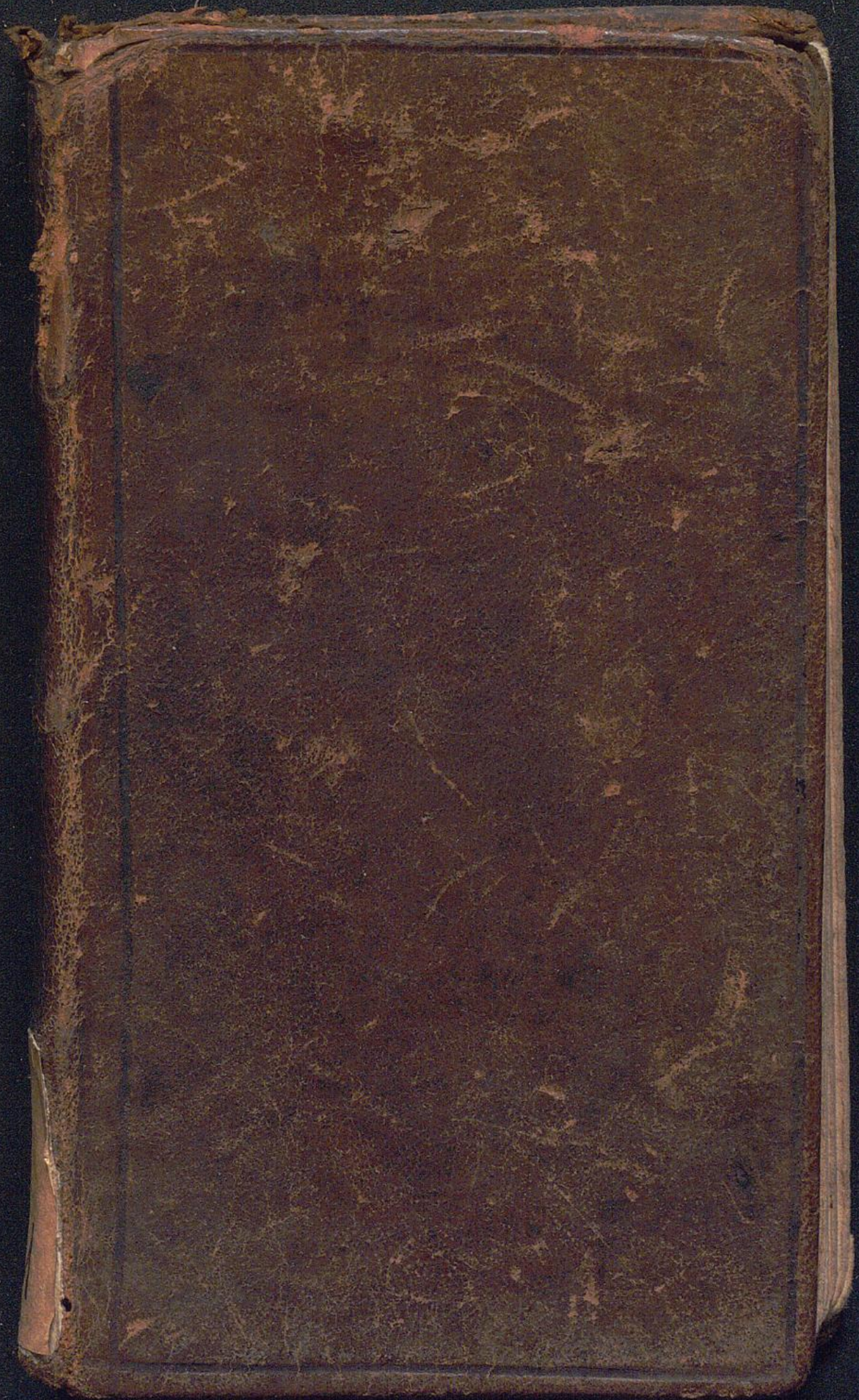
Vera Sapientia

**Pinamonti, Giovanni Pietro
Segneri, Paolo**

Coloniae, Anno M.D.CCVI.

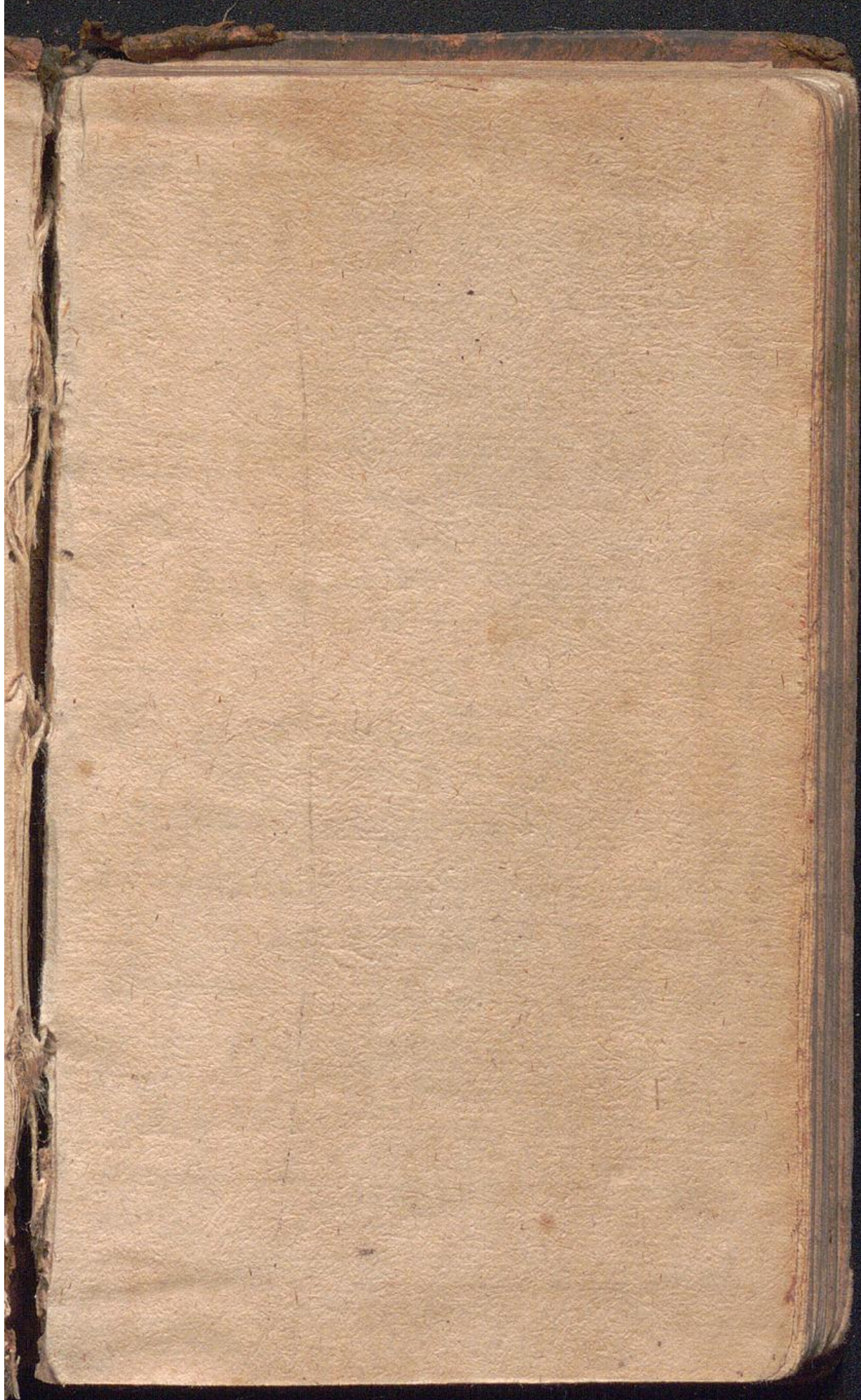
VD18 12664146

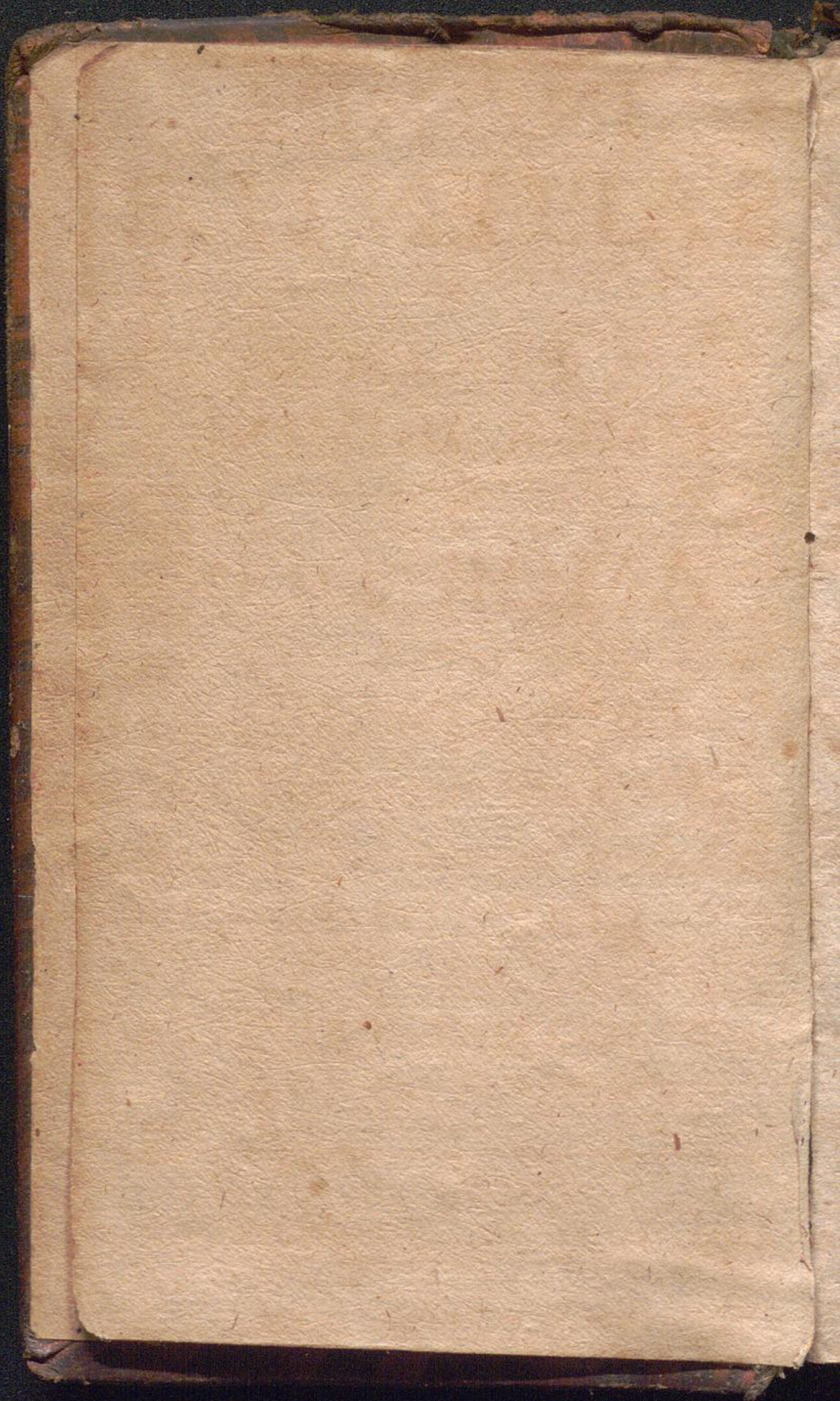
[urn:nbn:de:hbz:466:1-50782](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50782)



Th. 2961.

9
II
30.





VERA
SAPIENTIA
SEU
NERVOSISSIMÆ
CONSIDERA-
TIONES

Ad acquirendum Sanctum
Dei timorem,

Peccati horrorem ;

Sui cognitionem ;

In singulos Hebdomadae dies distributa.

AUTHORE

R. P. PAULO SEGNERI

Societatis JESU

*Accedit Consideratio de Confessione
rite instituenda.*



COLONIÆ,

ANNO M. D. CCVI.

ALPHABETUM
SAPIENTIAE
PERFECTAE

Ecce timor Domini, ipsa
est sapientia, & recedere à ma-
lo, intelligentia Job. 28.



PRÆFATIO

AD

Benevolum Lectorem.

Impeditâ in horologio primâ rotâ, reliqua omnes quiescunt; itâ in homine, impedita ab ignorantia intellectu, velut prima anima rationalis potentia, etiam voluntas, quæ illo motu diriguntur, ad bene operandum redditur inepta. Huic perturbationi, quæ ut plurimum, ex ignorantia & neglectu primorum fidei axiomaticum, in mores Christianos irrepit ut pro virili cautum eam, paucis paginis rationes aliquas complexus sum, quæ videbantur sat fore efficaces, ut cuivis homini Christiano peccati horrorem, simulque fugam incuterent pœnarum, quæ manent peccatorem. Et sanè felix ero, si prædi& tam ignorantiam, anima summè noxiam, tam paucis charta foliis è corde tuo eliminavero. Id porro efficiendû hec fermè erit methodus; quoties manò

A 2

è som-

& somno surrexeris, memor esto, ut profundissima cum reverentia adores Dominum, qui te creavit, gratias age pro bonis omnibus tibi prestitis, & lumen pete, quo clarè dilucidèque cognoscas, quantum sit malum. divina ipsius mandata transgredi, eumque offendere, ut hoc cœlesti lumine illustratus diem imminentem bene Christianèque transigas, lege postea Considerationem diei respondentem, non autem festinando, sed membra singula attentius ruminando, memor scilicet, eas naves, quæ tantùm obiter mare permeant, non piscari uniones, sed eas tantùm quæ fixius uni loco inherent. Quòd si negotia statûs tui tantùm quandoque otii tibi non indulgeant, ut propositam veritatem pensiculatius considerando, integrè comprehendas, id saltem conare, ut vel unicum articulum, quæ potes, diligentia, evolvas. Ante omnia autem temporis tui rationem ità dispensa, nè quid desit precationi ad cuiusvis Considerationis finem annexa, devotius resitanda. Ad vincendum quippe peccatum,

tum,

PRÆFATIO.

5
tum, presentius nullum est remedium,
quàm cum moysè manus identidem
in cœlum habere extentas atque ele-
vatas (Oportet semper orare, & non
deficere, Luc. 18.) si hoc exercitio dili-
genter ac fideliter usus fueris, an sin-
ego promittere, præpotentem illum Do-
minum, qui luctu adhibito, visum resti-
tuit cæco nato, paginarum istarum mi-
nisterio, in corde tuo renovaturum mi-
rabilia dexterae suæ, largiturumque
lumen veræ illius sapientiæ, cuius inis-
itium consistit in salubri timore omnis

DEI offensa. Initium Sapientiæ
timor Domini. Psal. 110.



A 3

CON

CONSIDERATIO I.
PRO DIE SOLIS.
PUNCTUM I.

Peccatum est injuria DEO illata.

*Per pravaricationem legis Deum in
honoras, ad Rom. 2. 23.*

CONSIDERA quotiescunque pec-
catum admittis, toties verâ in-
juriâ afficias DEUM, eumque contem-
nas. Neque id ita dictum existimes,
quemadmodum Methaphoris uti Ora-
tores solent, ne utiquam verò, sed pura
puta est veritas, nihil per auxesin adul-
terata. Hoc sensu loquuntur omnes
Sancti Patres, Theologi omnes, ipsæ
que adeo sacræ paginæ, quæ id ipsum
inculcant creberrimè : peccatorem
furiis in DEUM agitari, insurgere adver-
sus ipsum, eumque habere contemp-
tui ac conculcare. Sed dices fortè, at-
qui ego non pecco, ut DEUM spernam ;
id solùm quæro, ut mihi, meæque lu-
bentia satisfaciam. Itane verò ? fac
esse ita ut dicis : at scire te oportet, dus-
plicis generis esse contemptum, ex-
pres

preſſum unum & directum, indire-
ctum alterum, quem Scholæ interpre-
tativum vocant. Ex te ipſo jam quæro,
nunquid contemni te cenſes à filio,
ſervo, conjuge, ſi, inſuper habitis
mandatis tuis, obedientiam tibi non
preſtent? Principem putas coli ab eò,
qui latas ab ipſo leges protervè infrin-
git? Nunquid amico illudis, cui ter-
gum vertis? & quis audebit delin-
quere in conſpectu judicis, quem ve-
retur? Pro certiffimo itaque hoc ha-
be: peccato quolibet contumeliam
irrogari Deo, teſte Apoſtolo ad Roma-
nos 2. *Per pravariationem legis, Deum
inhonoras.* Tametſi nolle te dicas in-
tentione, contrarium tamen oſtendis
facto, dum legi ipſius non obedis, ju-
ſtitiam non times, bonitatem non a-
mas, & omnipotentiam non æſtimas;
hec curas immenſitatem illius, qui vi-
det peccata noſtra, ea odit, prohibet,
& tantam inde concipit indignatio-
nem, ut, ſi mori poſſet Deus, cujus vita
eſt æternitas, mors ipſius futura eſſet
peccatum mortiferum (A) Vide igitur,

an sit ratio dicendi tam intrepidè ;
non pecco, ut Deum offendam, sed ut
mihî satisfaciam.

PUNCTUM II.

Quis sit offensus?

3. *Nonne Dominus ipse, cui peccavimus.*
2. *Isaiæ 42. 24.*

II. **C**ONsidera, Quis sit ille, quem
contemnis. Finge intellectui
tuo pulchritudinem tam excellentem,
quæ solo sui aspectu omnium rapiat
corda mortalium, ita ut vel semel eam
uno duntaxat momento intueri, sit
longè æstimabilius, quàm per multa
annorum secula frui omnibus hujus
mundi voluptatibus. Finge Majesta-
tem tam sublimem, cujus in obsequi-
um omnia perpeti tormenta plus va-
leat, quàm toti mundo dominari. Fin-
ge bonitatem tam immensam; quam
unâ solùm cogitatione offendere pe-
jus sit, quàm re ipsâ in nihilum redi-
gere cœlos, naturam destruere univer-
sam. Atque his omnibus cogitatione
atque animo conceptis, quotam essen-
tiæ divinæ partem censes te attingisse?
est

Consideratio I. ¶

est enim-verò infinitè adhuc major
omni eo, quod concipere intellectus
noster potest. Finge plures semper &
plures perfectiones, eàque centies,
millièsque multiplica, arithmetica
proportione eas compara stellis firma-
menti, aëris atomis, guttis aquæ; scito
tamen, enormem hanc multitudinem,
Dei perfectionibus collatam, infinitis
modis adhuc esse minorem, quàm sit
exilis vermiculus, cum toto compa-
ratus universo. Quid igitur animo
concupis; cum Deum audis, quid pu-
tas hâc voce significari? nempe fuisse
omni tempore, occupare omnem lo-
cum, scire omnem veritatem, possidere
perfectiones omnes, posse, quantum
libet, omnibus denique bonis frui.
Rectè ais; hunc tu autem Dominum
universorum, qui major est omni no-
stro cogitatu, melior omni eo; quod
usquam est, fons & origo rerum om-
nium, qui solo sui aspectu æternùm
reddere te beatum potest, hunc tu
Deum peccato lethali probrosè laces-
sis? neque tamen expavescis?

PUNCTUM III.

Quis sit Offensor.

*Terra est cinis. Eccle. 17. 31. Testa
de sams terra. Isaia 45. 9. Pulvis
ante faciem venti. 34. 6. Nihilum
est inane. Isaia 40. 17.*

III. **C**onsidera, Quis ille sit, qui
hunc Dominum offendit, tan-
taque afficit injuriâ. Temetipsum igitur
corpore tenus considera. Esne aliud,
quàm nihilum luto vestitum?
paucos ante annos, nec hilum quidem
tui erat in rerum natura, paulò post
rursum à vermibus consumere, & mo-
dicum illud, quod superest, in cineres
redibit. Hoc igitur paucillum pulvis-
culi audet adversus Deum insurgere?
considera te postmodum in peccato
Originis conceptum, neque aded te
fuisse prius, quàm esses inimicus Dei,
mancipium Diaboli, privatus omni
gratiâ, æternùm cœlo exclusus, Hære-
ditas tua est ignorantia mentis, malitia
voluntatis, imbecillitas ad bonum,
pruritus an malum insatiabilis. Huic
pessimæ hæreditati adjecisti ex tuo tot
pec.

pec.

peccata actu commissa, atque enatas
 inde pravas habitudines, quibus debi-
 torem te fecisti divinæ justitiæ, omni-
 que auxilio indignum. Quod si peni-
 tius adhuc temetipsum cupias dignos-
 cere, institue comparisonem te inter
 & genus hominum universum; quan-
 tula tu igitur, Deum immortalem! es
 portio tantæ multitudinis hominum,
 nempe qui fuerunt ab initio sæculo-
 rum, sicutque hodie, & erunt ad finem
 usque mundi. Quis verò, es etiam
 comparatus omnibus Angelis, omni-
 bus rebus creatis, & creandis, quæque
 adhuc latent in thesauris inexhaustæ
 Dei potentiae? Quis te unum ex innum-
 merabili hac multitudine dignosce-
 ret; quis ullam tui haberet rationem?
 quod si quasi nihilum reputeris, in com-
 paratione tot innumerabilium rerum
 creaturarum, cogita quid sit collatus
 Deo, in cujus oculis omnis hic nume-
 rus, atque hoc omni infinitè etiam
 major, perinde est, ac si non esset?
Omnes gentes quasi non sint, sic sunt coram eo, Isaiaë 40. Quid nunc ais? an

adhuc sat animi tibi est, cum peccatoribus laeessendi Deum? profectò nè formica quidem desiperet magis, solem insano ausu impetitura.

ORATIO.

Quid magis admirer, Benignissime Deus, sanè nescio, tuamne inauditam patientiam in me tolerando, an meam incredibilem impudentiam in te offendendo, id sanè: inquam nescio. Ego te considero in throno Majestatis tuæ, innumerabilium Angelorum, & beatarum mentium multitudine stipatum, qui dum vident infinitam magnitudinem tuam, præ tui reverentia contremiscunt, & horrore attoniti sacrum illud trifagion absque intermissione ingeminant: Sanctus: Sanctus: Sanctus! Neque hac irrequietâ laude contenti, cooperiunt facies suas venerabundi, & prosternunt se ante pedes tuos, velut qui non mererentur assistere throno tuo, ego autem abjectissimus vermiculus, dum hi te adorant, & colliquescunt amore ac reverentiâ tui, ignominiiis te, ac contumeliis laceffo,

quos

quos si tu feras diutiùs malitiæ excessus, & ego committere porrò pergam, non video sanè quomodo aut clementia tua, aut mea malitia progredi plùs ultra possit. Merebar equidem, cùm primùm peccassem, ut hæc, cui infisto, tellus non ferret me ampliùs, merebar ut ad obsequium meum deinceps non essent elementa, neque suam mihi impostertum Sol ut lucem dispensaret, sed fulminibus totidem, quot radiis feriret, merebar, ut novus pro me solo atque unico fabricaretur infernus, novus inquam, quia vetus ille, qui nunc est, castigandis sceleribus meis non erat suffecturus. Tu autem, mi Deus, in locum horum omnium, offers mihi gratiam tuam, primùsque pacem expetis. O Bonitatem inauditam! O patientiam omni majorem humanâ, verèque divinam! advertite igitur aures, vos cœli incolæ, ad mentis meæ sententiam. Ut respondeam quadantenus tanto amorì, protestor, quòd, tametsi infernus non esset, peccatum tamen mihi displiceat magis, quàm omni

omne aliud malum, idque unicè, quia est offensa Dei mei, quam neque committam amplius totius mundi gratiâ, licèt inferni essem prorsus securus. Hunc meum vestitumque Deum habebō imposterum eo loco, quo meretur haberi bonum infinitum, inestimabile, incommutabile; quod solum infinita abyssō misericordiæ suæ demergere potest abyssum malitiæ meæ. Proterva hæc lumina, infelices hæc manus, lingua ista miserabilis, & corpus hoc fragile, quæ instrumenta fuere peccati, volo, ut deinceps & pœnitentiæ serviant. Tu mi Deus, per hanc ipsam bonitatem tuam, per honorem sanctissimi nominis tui, per gloriam divinarum tuarum sponsonum, concede obsecro, ut ita fiat, & misericordias tuas novis miserationibus cumulando, ita transmota cor meum, ut quantum nomini tuo hætenus fui refractarius, tantumdem imposterum sita fidelis; quantumq; te offendi, tantum tibi serviam, jamque hoc momento incipiam nunquam finiturus in æternum, Amen.

CON-

CONSIDERATIO II.
PRO DIE LUNÆ.

Circumstantiæ, peccatum
aggravantes.

PUNCTUM I.

Locus.

Peccavimus in conspectu tuo. Esther.

14. 6.

I. **C**ONsidera locum, in quo peccasti. Peccasti quippe Deo præsente, & inspectante: Legem igitur infringis, & adest legislator; rides pœnas, & spectat Judex, conculcas sanguinem, pretium redemptionis tuæ, & videt Redemptor. Amicus esse renuis infinitæ illius Majestatis, idque non clam & verecundè, sed propalam & in faciem præeligens esse mancipium rebellis illius spiritûs, quocum in perniciem Dei conjurasti, ut tolleres coronam de capite ejus: verbo dico, quidquid dici potest horrendum & abominandum: *Peccasti, fecisti mala & potuisti*, Jerem: 3. Quod si Dæmon impulerit te ad peccandum imposte-
rum,

rum, consilium meum audi, de loco saltem circumspice, quo Deum fallas, aliàs enim, ecquomodo satis animi tibi erit, patrandi in præsentia Dei, peccatorum vindicis, in oculis illius mundissimis; quomodo, inquam, animus tibi erit, patrandi flagitia illa, quæ me præsentem non auderes? aut minus forsitan est peccare inspectante Deo?

PUNCTUM II.

Tempus.

Cum dilexisset suos. Joann. 13. 1.

II. **C**ONSIDERA nunc etiam tempus, quo Deum offendisti. postquam nempe per sacrum baptisma in filium te adoptavit, postquam vitam pro te & sanguinem dedit, quò tu non amplius peccares; Post hæc tantæque motiva ipsum porrò non offendendi, offendisti tamen. Creavit te Deus ex mera sua bonitate, è tot millibus te elegit, qui, si fuissent conditi, ipsum fortè nunquam offendissent: creavit te in patria Christiana, ubi cum materno lacte sanæ fidei doctrinam hausisti, conservat te modò per momenta,
pro-

providet tibi de victu, vestitu; & habitatione; ex nutu ipsius, non tantum res creatæ te inferiores, sed ipsi etiam Angeli, cælestis aulae proceres, tuis allaborant obsequiis; tot tibi insuper immittit salubres animi motiones, tot periculis servat immunem, tot ultrò condonat supplicia, tui causâ omnem profudit sanguinem, suæmet vitæ prodigus; tibi Corpus suum in sanctissimo Eucharistiæ epulo præbet incibum, tibi omnes gratiæ suæ thesauros, tibi æternam paradisi felicitatem destinat, te perpetuo cogitat, te gestat in sinu, lactatque uberibus suis. Atque hoc ipso tempore, quo tot tibi beneficia, quot momenta dispensantur, tu benefactorem tuum omnium maximâ afficis injuriâ, rabidos dentes infigis illis; ut ita dicam, uberibus, quibus vitam fugis. Crediderim ago, feras ipsas rubore ac verecundiâ suffundendas, si illarum quæpiam ingratitude par esset peccatori;

PUNCTUM III.

Adjumenta.

Servire me fecisti in peccatis tuis.

Isaia: 43. 24.

III. **C**ONsidera, quibus adjumentis
 ad peccandum sis usus. Non
 solum peccasti in Dei praesentia, & in-
 ter brachia ipsius, sed etiam suismet
 ipsum beneficiis, tanquam armis, im-
 petere ausus es. Sensus illos, quos a
 Deo accepisti in animae bonum, qui-
 bus rebus occupasti? illos oculos,
 manus illas (ah! sceleratas manus, plus
 rimotum maximorumque ministras
 flagitiorum!) corpus illud, quod Re-
 demptor tuus, toties pavit suomet cot-
 pote, veraque praesentia beavit, cui
 rei servierunt? largitus est tibi Deus
 voluntatem, capacem amandi sum-
 mum bonum: tu autem, spreto aeter-
 nae vitae fonte, continuis inardescis
 desideris apponendi labra ad cloacam
 luto plenam, spurcitiisque. Dedit tibi
 Deus intellectum, ad cognoscendam
 primam veritatem expeditum, quibus
 autem cogitationibus eum tu excolis?
 nempe

nempe ut nova identidem excogitet
 machinamenta, quibus tam munifi-
 cum donatorem tuum offendas. Quid
 amplius? Imò verò parum adhuc est,
 rebus creatis abuti adversus Deum;
 ipso conditore adversus ipsum abuti-
 mur. *Servire me fecisti in peccatis tuis,
 prabisti mihi laborem in iniquitatibus
 tuis.* Isaia 43. Nempe quia bonus est
 Deus; quia misericors, quia ad iram
 tardus, & parcens super iniquitate,
 quia in peccatorum remedium insti-
 tuit Sacramenta, ideo liberius eum
 offendimus; dicimurque, patrabo hoc
 flagitium, tum deinde rursus exomo-
 logesi abolebo. O rem detestandam!
 non sufficit ergo impiis mortalibus,
 irritare res creatas adversus creato-
 rem, vult insuper, ut ipse ad horren-
 dum sui Decidium concurrat Deus.
Servire facit illum in iniquitatibus suis.

ORATIO.

O Inexhaustum bonitatis pelagus!
 Deus infinitæ Sanctitatis, infini-
 tæ æquitatis, osor peccati infinite!
 Nunquam ita confusio operuit faciem
 meam,

meam, quàm hac horâ, quâ ingrati-
 tudinem meam considero, verè diabo-
 licam. Parùm ergo fuisset, in faciem
 tibi insultare, offendere te tuismet
 gratiis, nisi tecum ipso contra te pug-
 narem? à te, mi Domine, per tuam
 sanctam fidem illustratus? cognovi
 infinitam misericordiam tuam, tu om-
 nem sanguinem effudisti è venis tuis:
 ad parandum mihi lavacrum, tam sa-
 lubre, tam facile in sacro pœnitentiæ
 tribunali; ego autem malitiosus ac
 ingratus, his illustrationibus usus sum
 ad te offendendum liberius, atque
 protervius; tu quantò erga me fuisti
 benignior, tantò ego erga te fui ma-
 lignior & cum remedia mihi reddide-
 ris facilia; hinc ego ansam accepi,
 tanto minore metu te offendendi; me
 ipsum ita animans: sufficit peccata ex
 omologesi expiare, si Deum offendo;
 an verò id Deo placeat, displiceatve,
 meâ parùm refert. O! si vel umbram
 saltem excusationis invenirem, quam
 prætenderem peccatis meis, sed &
 hæc mihi deest. Quis porrò auctor
 mihi

mihi

mihī fuit hujus contra te, mi Deus
perduellionis? an forsan necessitatis
alicujus violentia? at verò tantùm hoc
abest, ut ne illecebra quidem aliqua
fuerit grandis boni, imò nihilum erat,
& minus nihilo, quod me avertit à te
Summo Bono. Non mihī promisit
dæmon, ut tibi olim in deserto, omnia
Regna mundi, si morem ipsi gererem,
sed promisit voluptatulam tam bre-
vem, quæ disparuit velut umbra: pro-
misit delectationem tam sordidam,
cujus ipsas adeò tenebras puderet,
quæque vel sola sui divulgatione aë-
rem esset infectura. Et ego insipiens
ac stolidus ut ex hac putrida cloaca
haurirem, te sprevi, mare immensum
dulcedinis sempiternæ: *Propter quid
irritavit impius Deum, propter quid?*
Psalm. 10. Propter hoc nempe nihi-
lum, quod fuit, tanquam non esset,
propter hoc, flocci habui beneficia
tua, propter hoc modicum & exile,
perdidi gratiam tuam, cuius vel mini-
mam possidere particulam plus valet,
quàm universas habere mundi divi-
tias.

tias; & quod plus est paraſangis infi-
nitis, propter hoc modicum peccavi,
& malum coram te contráque te feci,
Hoc inquam ita eſt, nec inficiari au-
deo: video tamente, Benigniſſime
Salvator mi, apertis brachiis præſto-
lantem me fugientem ad te. Quod ſi
ita eſt, venio, ecce! ad te, allectus amo-
re illius ſummæ ac infinitæ bonitatis,
quæ tamenſi à me toties irritata, nihilo-
minus adhuc ſuffert me, blandéque
invitat, abominor plùs, quàm omne
aliud malum, delicta mea, quibus ve-
lut alter Judas tradidi te inimicis tuis,
deſteſtor ea velut ingritudinis notas
infernalis. Et quamvis fixa menti ſet
ſententia, mutare vitam in melius, ni-
hilominus, cùm meis id viribus effice-
re non poſſim imploro auxilium tu-
um, téque ſupplex rogo per ſancta illa
vulnera, quæ velut linguæ totidem
pro me perorant, per merita Sanguinis
tui per temeripſum, mi Deus, ne per-
mittas, ut ego amplius in nequitia
meæ instrumenta, vertam gratiæ tuæ
argumenta, ſed ut bonitas tua, & re-
me;

media, quæ peccato commisso tam largiter providisti, sint mihi nova incitamenta te amandi, novi stimuli, tibi impofterum fidelius serviendi, Amen.

CONSIDERATIO III.
PRO DIE MARTIS.
PUNCTUM I.

DEUS odit peccatum.

Similiter odio sunt Deo impius & impietas eius, Sapient. 14. 9.

I. **C**ONSIDERA immensum odium; quo Deus peccatum persequitur. Si voluntas eodem motu, quo per affectum amoris conjungit se bono suo, eodem inquam motu, necessariò etiam fugit per affectum odij à malo; dicendum erit, quòd, sicut Deus totus amor est, & amor infinitus, & suæmet bonitatis amor ipsissimus, ita necessariò etiam sit totus quantus odium, & odium infinitum, & odium ipsissimum ac essentielle peccati, quod summè abominatur, velut bonitatè suæ summè contrarium. In unum itaque

itaque cumulum congere, quidquid odij, vel inter homines aduersum sese invicem, vel inter dæmones damnatōsque aduersus Deum concipere poteris, quid verò id omne erit aliud, nisi umbra tantummodo quædam, illius abominationis infinitæ, quâ Deus peccatum omne mortiferum averſatur? & hoc tam horribile peccatum tu, mi homo, sine & corde gestas, per menses & annos, ei blandieris insuper, perinde ac si non abominandum aliquod monstrum, sed catellus foret Melitensis.

PUNCTUM II.

DEUS ODIT PECCATOREM,

Altissimus odio habet peccatorem,

Eccli; 12. 3.

II. **C**ONSIDERA, Deum non odisse solum peccatum, sed etiam peccatorem quatenus talem; *Similiter odio sunt Deo impius, & impietas eius.* Sap. 14. quatenus nempe talem censet inimicum sibi, peccati causâ ipsi vult malum, & malum quidem æternum pœnæ ac damnationis. *Quamdiu*
cul,

culpa ejusmodi animæ adhæret, cum ea nec vult, nec potest contrahere amicitiam, aut ullum ipsius donum benevolis oculis aspicere. Finge casum, quo Beatissima Virgo Deipara peccatum aliquod commisisset lethale (quod quidem vix concipi potest, nedum fieri) illud tamen certum est, Deum ab illo momento abominaturum fuisse se plus matrem suam, quam serpentem venenatissimum, neque moram interponendam, quin eam pari cum omnibus peccatoribus sententiâ ad æternos ignes condemnaret, nullâ habitâ ratione omnium illius meritorum præteritorum & sanctitatis. Hanc purissimam veritatem non satis assequi potest intellectus humanus, nec ad vivum repræsentare sibi capitale illud odium, quo Deus peccatorem detestatur. Audirem humanâ propemodum fide superiorem, & tamen verissimam certissimamque (B.) magis displicet Deo nostro homo, unius tantum reus lethalis peccati, quam ipsi placeant omnia opera bona rerum creatarum

B simul

simul omnium, tam præsentium, quàm præteritarum, & futurarum. Redi igitur stulte peccator, redi ad domum illam: ubi insanis flagitiis divinam conculcare legem solitus es, nihil scilicet obstat, quò minùs redeas; recordare tamen, te perditis illis tuis voluptatibus plus fastidii afferre Deo, quàm gaudii ipsi attulerint omnes Prophetæ, omnes Apostoli, Martyres omnes, Confessores & Virgines, imò & omnes Angeli ac electi cœlites, in unum quantumvis numerum collecti; ita, ut si Deus capax esset doloris, magis affligendus foret unico tuo peccato, quàm recreari possit omnibus illorum obsequiis. Quid igitur metuis, si peccatum non times? nunquid foret optabilius, te esse canem mortuum, bufonem venenatum, basiliscum, imò & draconem, quàm esse peccatorem?

PUNCTUM III.

Ex prædictis Consequentia.

Quasi à facie colubri fuge peccata.

Eccl. 21. 2.

III. **I**Ta tecum ratiocinare: Deus peccatum odio persequitur, & ego illud magis, quàm animam meam diligo. Deus pluris æstimat, in genere mali, peccatum capitale unicum, quàm æstimet in genere boni omnes laudes, honores, obsequia, à creaturis suis sibi præstita, & ego id tantilli facio, ut committam propter rem nihili, deque commisso gloriari insuper audeo, atque superbire, imò & magnificè jactare aliis, velut facinus dignum immortalitate. Deus ut peccatum destrueret, stragibus implevit supera inferaque, unde, velut è theatro, odium illud infinitum in publicam daturus scenam, propter unicum solam culpam gravem, tot suas creaturas privat infinito bono beatitatis æternæ, easque subjicit

pœnæ infinitæ damnationis æternæ;
 & ego non unius tantùm peccati, sed
 multorum mihi conscius, mente lætâ
 ac liberâ oculos subeo irati Numinis,
 rideo, jocor, dormio, mēque ipsum in-
 gurgito spurcitiis & mutuatîs bestia-
 rum exuviis, tribûsque calamistratis
 crinium cincinnis, ac pauculis tæni-
 arum ulnis scilicet magnificè exorna-
 tus, me circumspicio, velut Majestatem
 aliquam humanâ majorem ostentans,
 Scire nunc pervelim, utrius horum
 judicium sit sanius, uter errer, *aut De-
 us errat, aut mundus fallitur.* Ex his
 duobus contrariis, dic obsecro; utrum
 verius? ô prodigiosam sanè peccatoris
 cæcitatem, qui beatum se existimat
 in cæno iniquitatum suarum, cùm
 tamen exosus Deo ac Superis, revera
 sit abjectior fœtente ac sordido asini
 cadavere (itâ juvat eloqui) &
 dæmone infernali horribi-
 lior. *Unus ex vobis dia-
 bolus est. Joan. 6.71.*

ORA:

O R A T I O.

Potentissime Deus, Rex regum, & Domine dominantium, quomodo auderet comparere in conspectu tuo monstrum tam deforme, cujusmodi sum ego, inimicus tuus, contumax, refractarius, rebellis, proditor, nisi id fieret petendæ causâ pacis, tuæque fiducia clementiæ? Tu, magne Deus, nihil æquè odio habes ac peccatum, & justissimè id quidem odio prosequeris infinito, velut tibi malum, & directè oppositum justissimæ tuæ ac sanctissimæ voluntati; tametsi autem odio habeas, quod ego feci, non odisti tamen, quod tu creâsti. Agnosce, in hoc tuo plasmate miserrimo, imaginem tuam, tam fœdè deformatam, renova in tuo hoc opere primos dexteræ tuæ ductus, neque patiâre, ut plûs possit perversa voluntas mea, in evertendo cœpto tuo, quàm omnipotentia tua, in eo perficiendo. Ecce! ut ego miser ac miserabilis, prostratus ante thronum Majestatis tuæ, suplex peto veniam

B 3

cul

culparum mearum; & omni nisu liberæ voluntatis meæ retracto, ab omni-
nor, & perinde, ac non facta, esse volo
omnia illa facinora, quæ inimicitiam
mihi tuam odiūque conciliarunt.
Solut amor, quo complecteris me, &
odium, quo persequeris peccatum
meum, hæc sunt, quæ ex intimo cordis
sinu exprimunt mihi pœnitentis ani-
mi suspiria, & quoniam non est par-
voto meo, magna, velut mare contri-
tio mea, sit tibi hoc ipsum odium tu-
um loco doloris mei, qui mihi deest, &
in hoc etiam subveni summæ miseriæ
meæ. Age igitur, mi Deus, per abyssum
illam bonitatis tuæ, quæ sedem fixit in
corde tuo, rata sit hodie inter nos pax
ista, non rumpenda in æternum. Ego
miser peccator obediam impoſterum
præceptis tuis, magnificiam gratiam
tuam, & legem tuam verebor. Tu
vicissim, velut supremus omnium do-
minus, assiste mihi in tentationibus
cunctis, defende me à periculis, obli-
viscere omnis præteritæ inimicitia, ut
tibi fideliter ad amissim serviendo in
hac

hac vita , merearte amare, tēque frui
æternū in altera, Amen.

CONSIDERATIO IV.

PRO DIE MERCURII.

PUNCTUM I.

Pœna Angelorum.

*Deus Angelis peccantibus non pe-
percit , sed rudentibus inferni de-
tractos in Tartarum tradidit cru-
ciandos, 2. Petri 2.4.*

I. **C**ONsidera primum peccatum in
mundo patratum , ejusque pri-
mum supplicium. Angeli scilicet ante
omnes alias res creatas extracti ex aby-
so nihili sui, in cœlo empyreo collocas-
ti , summo insuper ingenio præditi,
summâq; scientiâ, nec pulchritudine
inferiore, immortales denique, & Nus-
minis videndi capaces, pro debita con-
ditori suo obedientia ac subjectione,
tertiâ sui parte ab eo deficiunt. Illic

igitur in eos divinæ justitiæ vibrato fulmine, unâ omnes sententiâ fulminati, momento unico in tartarum præcipitantur. Quid? inquires, multitudo tanta par numero arenæ maris? nihil ista, nihil refractariis spiritibus patrocinatur multitudo, ratum fixumque est, omnes unam in gehennam ablegantur? Atqui opera sunt manuum tuarum, æterne Conditor, prima atque perfectissima: Sint enim verò talia opera, nunc autem peccato contaminata, ad rogam & ignem pertinent. Et hoc quidem pro peccato unico celerrimæ cogitationis? imò pro peccato lethali, quod solùm sufficit, ut odio eos habeam & abominer æternùm. Spatium saltèm ipsis, atque orium daretur respiscendi, necdum enim alieno supplicio docti sunt sapere, necdum pœnarum minis territi: & nunquid ex data ipsis delicti venia idem cederet honos nomini tuo? nunquid ipsi clementiæ tuæ erunt ingrati, & non potius allaborabunt, obsequiis infinitis compensare errorem suum? nihil ista movent

æquissimi mentem iudicis: inconcussa stat sententia, peccârunt angeli, omnes igitur, in ictu oculi, ad ima inferni præcipitantur. O! quanta est iudiciorum tuorum æquitas, justissime Deus! est infinita, nec tamen eam timent mortales! primi Regiæ tuæ proceres unius peccati pœnas luunt æternas, dum mancipia interim vilissima non desinunt absque metu peccare.

PUNCTUM II.

Supplicium Protoplastorum.

Quia audisti vocem uxoris tuæ & comedisti... maledicta terra in opere tuo. Genes. 3, 17.

II. **C**ONSIDERA primum inter homines peccatum, quod fuit Adami, & mala quoque omnia perpende, quæ ex hac Pandoræ pyxide in mundum invec̄ta sunt universum. Collige in unum fascem miseras omnes, quæ vitam nostram circumstant; huc inopiam, ægritudines, ignorantias, inimicitias, famem tempestates, pestem, li-

tes, bella, strages, vastitates congere;
ex ossibus insuper mortuorum, quot
quot unquam in terris vixerunt, in u-
num coacervatis cumulum, erige mo-
numentum, & postquam attonitis o-
culis has omnes circumspexeris tam
flebiles ruinas, ergone, inquires, totus
iste miseriarum cumulus unius suppli-
cium est peccati? hæccine est feralis
illa janua, per quam omnis iste malo-
rum exercitus, facto velut agmine, in
mundum irruit? non peccasset Ada-
mus; & nostri erant futura juris ac ar-
bitrii, quæcunque uspiam sunt bona,
justitia, pax, natura, gratia, vita insuper
nunc felix, felicissima in æternitate.
O peccatum, grande malum! cuius sty-
gio torrente omnium inundatio ma-
lorum orbem implevit. Inutiles illæ
atque inanes lacrymæ, quibus pleri-
que mortalium suam deplorant ima-
ginariam infelicitatem: O! quantò
melius justissimo famularentur dolori
peccatorum, quæ sola scilicet in pers-
niciem nostram tam fuere fecunda.
Quid autem verba & tempus perdo?

O pestilens peccatum ! namque in eo etiam & tu veneno es per simile, cujus prima inter symptomata habetur oculorum hebetatio : Ità clarissimæ veritates non agnoscuntur à peccatoribus.

PUNCTUM III.

Unius peccati supplicium.

Luet quæ fecit, nec tamen consumetur.

Job. 20. 18.

CONSIDERA denique enumeratâ maiora omnia nihil esse, æternis pœnis comparata, quas propter peccatum unicum anima damnata sustinet in inferno. Lubeat igitur tibi accedere non nihil ad extremum duntaxat marginem horrendæ illius fornacis, & fixo illic obtutu, arbitrari tot animas in æternum damnatas, neque ob culpas alias quàm ob ipsasmet, vel pauciores etiam, quarum & tu reum te nôsti. An non horrore attonitus exclamabis: ergone pro momento unico pudendæ, sordidæque voluptatis, supplicia exsolvenda sunt inaudita, ac sempiterna?

ità enim verò est; peccati lethalis tanta est malitia, tam immensa sceditas, ut puniri mereatur morte infinita, supplicio nunquam finem habituro. Fluxere jam annorum quinque millia, ex quo Cainus in hoc æstuantium flammarum Oceano circumnata, neque tamen usquam adhuc littus, nusquam portus, vel à longè apparet, & post tot, tantaque supplicia, ne teruncium quidem expunxit grandis illius debiti, quod per peccatum suum contraxit. Flueat posthæc quina, totidem fluent centena, imò centies millena millium annorum millia, idem tamen semper erit æternitatis initium. Tam grandi temporis fluxu videt interea Deus animam illam, quam ipsemet condidit ad imaginem suam, videt profundis, sinâ æternorum ignium, & suæ desperationis abyssò absorptam, audit gemitus, audit clamores, neque tamen ullâ tangitur illius commiseratione; viscera illa tam teneræ plena caritatis, ut vel unius curam formicæ habeant, nunc usque adeò sunt indurata, ut nec
hi-

hilum moveantur desperatione creaturæ, olim in carissimarum numero filiarum adamatæ. Ecquod fel illud est & abiyntum, cujus unicâ guttula immensum mare dulcedinis in perpetuum amarescat? hoc fel est peccatum, pereat Samaria, quoniam ad amaritudinem concitavit Deum suum. Osea 14. Mira hæc tibi forsitan videtur? adde & hoc, quòd peccatum nunquam ad condignum (cum scholis loquor) puniatur in inferno. Tametsi Deus uni animæ, propter unicum solum peccatum, immitteret omnem illam pœnarum ac suppliciorum tempestatem, quâ omnes simul dæmones ac damnatos sinè intermissione affligit, parùm adhuc foret id omne præ unius merito peccati. Non potest Deus unquam, quantumcunque vibret ictum, ferire peccatorem tam graviter, quin feriat leniùs, quàm peccatum ipsum mereatur (C). Nunc ergo intelligestandem, quale quantumque sit malum, offensa Boni infiniti. Ego certè non invenio tincturam nigriorem.

rem, quâ tam fœdam tibi speciem le-
thalis peccati, magis graphicè depin-
gam.

ORATIO.

O ! Quàm parum cognovi hæc-
tus, mi Deus, monstruosam pec-
cati mei malitiam, quàm parum cog-
novi! Nempe & ego infelix in illorum
sum numero, qui, dum te offendunt,
nesciunt, quid faciunt. Quòd si un-
quam satis animo penetrâssem, suppli-
cia inferni tam immania, nihil tamen
esse, nisi umbram mali, præ peccato,
quod verum unicùmque est malum; si
penetrâssem, in irrogandis peccatrici
animæ suppliciis, quantum vis æternis,
majorem tamen clementiæ, quàm ju-
stitiæ tuæ haberi rationem, pœnam
omnem infinitè minorem esse merito;
si hæc, inquam, satis esse penetrâssem,
ecquâ fieri poterat, ut unquam pecca-
rem? quantum autem abfuit, quin meo
ipsiusmet irreparabili damno cogerer
experiri, certissimas has veritates, a-
man-

mandatus ad feralem illam terrificam-
que noctem, cui nullus in æternum sol
exoritur? Prô quàm steti vicinus casui,
jam jamque lapsurus in horrendum il-
lud barathrum, cuius in extremam
oram jam multoties fueram delatus.
Tibi igitur gratiæ debentur, mi Deus,
qui mecum egisti secundùm magnam
misericordiam tuam, post justitiam in
alios tam severè exercitam, à quibus
tamen illa leviùs, quàm à me fuit irri-
tata. Et ego, post tot misericordiæ tuæ
in me exhibita argumenta, rursus te
offendam? ah! non admitte mi Deus,
tantum nefas; nimis fui cæcus haec-
tenus, quod injuriâ affecerim bonita-
tem illam infinitam, quæ omnium a-
mores hominum meretur. O! ut facta
mea præterita reddere infecta pos-
sem, quàm libens facerem quibus-
libet impensis meis! Tu, mi DE-
US, qui tuam hæcenus clementiam
exercuisti in peccatorem, exere
nunc potentiam adversùs peccatum,
istud destrue, istud redige in nihilum,
non tam quia mihi noxium, quàm
quia

quia tibi summè contrarium, & cordi tuo super omnia inimicum. Ità ego duplicè liberatus malo, culpæ atque pœnæ, in illa beatorum Patria laudabo nomen tuum assiduè, & misericordias tuas in æternum cantabo, Amen.

CONSIDERATIO V.

PRO DIE JOVIS.

Peccatum in Christo punitum.

PUNCTUM I.

Quàm grande Debitum peccato contractum.

Decem millia talenta. Matth. 18. 24.

I. **C**ONsidera, quantum debitum contrahas apud Deum, cum peccas. Hinc Justitia divina cupit sibi satisfieri, clamans: *redde quod debes*, illic verò satisfaciendi nec via, nec modus apparet. Conferant preces suas unum in cumulum Sancti omnes,
con-

conferant & fufum fanguinem omnes
Martyres , addant & amorem fuum
omnes Angeli, ipsaque demum Mater
Deipara meritorum fuorum thesau-
rum huc congerat ; omnis hic fatisfa-
ctionum apparatus nè unicum qui-
dem potis est expungere lethale pec-
catum. Plus ajo : finge animo, rerum
omnium Conditorem Deum , voce
illa omnipotente , quã ex nihilo pro-
duxit hunc mundum , eãdem ipsã pro-
ducere totidem alios, quot funt arenæ
grana in littore maris , eõsque omnes
impleri animabus sanctis , quarum
quælibet meritis superet Reginam
Sanctorum, Virginem Deiparentem,
(D) dico, citra ullam veritatis injuri-
am, quòd, si omnes hæ sanctæ animæ,
mille sæculis , omni austeritate vesti-
um, ciborum, jejuniorum, vigiliarum,
corpus emacient, si diu noctuque pre-
cibus instent apud Deum, sanguinera
è venis fundant , se ipsos offerant in
holocausta; dico inquam: quòd omnia
hæc opera, aut quæcunque alia in cen-
sum veniant, æquissimã divinæ justitiæ
state.

staterâ trutinata, tantum ponderis non non habeant quantum habet peccatum unicum lethale ; nec etiam per totam æternitatem, quantumvis milies multiplicata, ejusmodi confectura sint summam, ex qua satisfieri debito huic possit. (E) Id rectè intelligendum est: nempe ex eo, quòd peccatum sit injuria Majestatis infinitæ, contrahit inde aliquam malitiæ & deformitatis infinitatem, quæ rei creatæ obsequio expleri neuiquam potest.

PUNCTUM II.

Christus solus huic debito satisfecit.

Cum non haberet unde redderet. Math. 18. 25. Christus mortuus est pro peccatis. 1. ad Corinth. 15. 3.

II. **C**onsidera quòd, cum impar sis solvendo huic tam immenso debito, Deus ipse soluturus venerit in hunc mundum, & indutus humanam carnem, per bonitatis quendam excessum, sibi met ipsi imposuerit onus satisfaciendi divinæ justitiæ ; ad quod,
opus

opus erat infinito meritorum thesau-
ro. Huic fini, quamvis unicum suspi-
rium à Christo emissum, suffecturum
erat abundantissimè, nihilominus ad
demonstrandum odium suum adver-
sus peccatum, & inculcandam nobis
malitiæ ejus gravitatem ex pretio me-
dicinæ, subdidit semet sponte suâ tan-
tis doloribus internis externisque, ut
eorum comprehendere magnitudi-
nem intellectus humanus nequeat; &
divinus vates, visa eorum imagine
quapiam, aliud aptius nomen non re-
pererit, quo compellaret, quàm vastis-
sima maris, circumquaque latissimè
diffusi, nec ullo termino aut littore co-
ercendi. Pone tibi ob oculos aliquan-
tis per Crucifixi Servatoris tui imagi-
nem attentius considerandam, vide
omnibus patientem sensibus, singu-
los quippe proprium suum tor-
mentum exercet; vide membris etis-
am omnibus excarnificatum, siqui-
dem à planta pedis ad verticem usque
capitis non est in eo vel tantilla pars
cruciatu suo immunis vide ab omni
ho-

hominum genere divexatum, qui tamen in aliis omnibus discordes, in id solum conjuraverant collatis calculis, ut Dei filium exquisitissimis tormentis, citra commiserationem, excarnificarent: perpende quid sit, virgineum illud corpus, ex perfectissima sui constitutione, delicatissimo sensu præditum, subijci crudelissimæ carnificinæ verberum, quæ in ipsum, sævæ instar grandinis, ictibus millenis cadebant, non flagellis tantum, sed & catenis, & nodosis fustibus incussa, à sceleratis illis manibus carnificum, tum suamet rabie, tum instigatione dæmonum supra bestias sævientium. Perpende quid sit, inaudito tormenti genere redimiti coronâ, cujus spinæ duæ ultra septuaginta, illam divinæ sapientiæ regiam, caput illud adorandum, totidem mucronibus immaniter confodiant. Quid sit, tres horas integras pendere, tribus clavis suffixam cruci, nudum, citra ullam virium restorationem, ab omnibus derelictum, denique acerrimos inter cruciatus, præ dolorum vehementia

men-

mentia, super infami ligno mori. Spina
unica, plantæ leonis infixæ, regi illi ani-
malium extorquet præ dolore rugi-
tum: quis igitur quantûsque fuerit cru-
ciatus, tanto temporis spatio, tribus
duntaxat clavis, totius molem corporis
sustinere, caput habere tot spinis
transfixum, millenis & millenis vulne-
ribus fundere sanguinis rivos? quis, in-
quam, iste quantûsque fuerit crucia-
tus? adde huic dolorum cumulo op-
probria insuper, ignominiosa blasphe-
mæque dictæria, adde internos, eôs-
que longè gravissimos cruciatus, qui-
bus amoris sedes, cor illud amantis-
simi JESU, multò acerbius lancinatum
est, atque hos, mensurâ amoris ipsius
erga patrem, & odii adversus peccat-
um magnitudine emetire. Sunt, qui
scribant ex Doctoribus, Christum
tantum fuisse passum, quantum pœnæ
temporalis merebantur in hac vita
omnia totius mundi peccata præterio-
ta, præsentia, ac futura, neque id so-
lùm æstimato valore, quem Christi
tormenta à deitate trahebant, sed eti-

am servata proportione, quæ ex solis naturæ humanæ viribus, reperiri debebat, debitum inter, & satisfactionem. Quod si ità est, quis unquam cogitatione exhauriet abyssum illam pœnarum, quis fundum attinget amarissimi hujus dolorum Oceani? id sanè certum est, atque indubitatum, non suffecturam fuisse, citra grandemiraculum; tam immanibus tormentis Christi servatoris vitam, sed idem ille Deus, qui toties patrat prodigia, nè fideles sui cogantur pati, eadem in semetipso tunc iteravit, ut pati posset omni humanâ fide majora,

PUNCTUM III.

Quid ex prædictis sequatur.

Peccata nostra ipse pertulit in Corpore suo, ut peccatis morcui justitia vivamus. 1. Petri 2. 24.

III. **I**Tà ratiocinare: si peccatum foret malum tantùm imaginari-
um.

um, si jocus & sarcasmus trivialis, tantòne nisu, divina Numinis sapientia, ad illius destructionem fuisset allaboratura, ut plecteret illud tam rigidè, non solùm in eo, qui commisit, sed in ipsa filii sui unigeniti innocentia, qui pœnam illius luit pro aliis? certum est atque indubitatum, divinam justitiam luculentiùs demonstrasse rigorem suum orbi, unico flagelli ictu, sanctissimo Servatoris Corpori inflictò, quàm si in frustra comminuisset stellas omnes, evertisset elementa, homines omnes & angelos deturbasset in infernum; minima quippe pœna Dei-Hominis, comparari non potest ruinæ omnium simul rerum creatarum. Quid porrò erit, non levem ictum unicum infligere, sed toti ignominiarum ac tormentorum Oceano immergere vitam Dei-Hominis? O! quantum igitur diversa est apud cœlites peccati æstimatio, ab ea, quæ fit à nobis in patria ista ignorantia ac tenebrarum! quàm longè alia est divinæ justitiæ trutina, quæ tamen nec
falli

falli potest, nec fallere! Secundùm hæc perpende animò duas summi momenti veritates, quarum prima est: quoties peccas post Christi mortem, festinare te rursus, ad eum de novo affigendum cruci; nec mirère; non mea hæc est, sed Spiritûs sancti sententia; rationem accipe, quia talem scilicet repetis Dei offensam, cui compensandæ ex rigore justitiæ, minor non sufficit satisfactio, quàm quæ in monte Calvariæ ipsâ Dei morte exacta est. Unde in tuo corde, mi homo, peccatis commaculato reperit Christus flagella sua, reperit spinas, clavos, proditiones, insultationes, accusationes, condemnationem, ipsam denique crucem reperit. Altera veritas est: quod peccando, vires salutiferæ Christi mortis, quantum in te est, infringas, & ipse obites, quò minùs salutis tuæ effectum sortiatur opus illud, omnium, quæ omnipotens Dei caritas æterno tuo bono destinare potuit, maximum; præstantissimùmque. Poterat hæc consideratio, Christo è cruce pendentem, pellicere ex imo corde

de

de amarissimas lacrymas, cum videret mortem suam, omnium saluti de se abundantissime suffecturam, tam paucis fore proficuum; & peccatum insuper, tantis à se laboribus ac impendiis exagitatam, invenire adhuc refugium in cordibus tot peccatorum, qui culpam suam absque fructu prodigant arrham illam paradisi.

ORATIO,

SI unquam aliàs, nunc certè tempus est exhibendi te mihi Deum misericordiae ac benignitatis, Jesu mi amantissime, Conditor ac Redemptor, atque omne bonum meum. Ecce! monstrum ingritudinis ac perfidiae, sistit se divino conspectui tuo. Quid facere poteris amplius in gratiam mei, quàm mori in cruce? poterisne majori pretio regnum tuum ac potestatem mercari, quàm quo salutem meam redemisti? quid dixerint Seraphini, cum Deum viderent, inter duos latrones cruci affixum? mori Deum, & mori quidem

C

in

inter tormenta tam immania ; inter
opprobria tam nefanda, fluctibus do-
loris obrutum decumanis ? nunquid
par erat ; ut excellæ illæ mentes, attoni-
tæ obstupescerent tam in expectato
charitatis excessu , cuius capax non
erat cor aliud, quàm divinum ? Sed eni-
nova admirandi materies ! en prodis-
gium ingritudinis , supra bonitatis
excessum, novum atque insolens ! post
tot perpeffiones , post tantum sangui-
nis prodigè effusum , quos fructus
refers mi Deus ? nondum expugnare
potuisti ingratum hoc cor meum ?
Vah ! propudium meum & dedecus
abominandum ! post mortem mei
causâ exantlatam , potui contemnere
te, potui renovare vulnera tua, novis-
que sceleribus tuum conculcare san-
guinem ? Ah ! ut nunc saltèm parem in-
gritudini meæ sentirem dolorem,
ut pœnitentiam saltèm pro amore, pro
sanguine lacrymas redderem ! sed &
istic deficio miser , neque aliud mihi
restat , quàm ut ad te confugiam mi
Deus ! & desiderem hunc dolorem, &

Consideratio V. 51

ex toto corde flagitem. Vides domine,
& scis, me hunc non mereri, sed & scis,
consequi me eum non posse absque te;
ex me cadere possum, at non resurge-
re; averti à te, sed non redire ad te;
peccare, sed non pœnitere. Tu Ama-
tor animæ hujus fidelissimè, reliquis
miserationibus tuis etiam hanc adde,
ut operi manuum tuarum porrigas
dexteram, mèque miserum subleves
atque sustentas; ego amanti tuo victas
do manus, æstimo & amo te super o-
mne bonum, & propter hunc solum a-
morem tui, abominor peccatum super
omne malum, detestor illud, & exe-
cutor, velut causam perpeffionum tua-
rum, tuæque mortis unicam origi-
nem. Patrocinentur jam mihi vulnera
illa, pro mea salute patientia, impe-
trent mihi misericordiam, gratiamque
abundantem, ut moriar pri-
ùs, quàm te rursus of-
fendam, Amen.

CONSIDERATIO VI.
PRO DIE VENERIS.

PUNCTUM I.

Mors.

Quid sit Mors?

Siccine separat amara mors ? 1. Regum. 15. 32.

I. **C**ONsidera, quid sit Mors ? Mors est perpetua separatio ab orbe hoc universo. Memento igitur, paulò post relinquendum tibi esse, quidquid in vita carum habueras. Deseres igitur parentes, deseres omnem suppellectilem, familiaritatem omnem, obscœnas tuas delectationes, domum illam deseres, quam nunc inhabitas, citra spem ullam, eam unquam revisendi ; migrabis dehinc in regionem aliam, ô ! quantum à nostra hac diversam ! ubi nempe nihil valet quidquidquid istic magni

gnū æstimatur, Jamjam imminet fatalis
ille dies, ad cuius exortum manè vives,
vespere morieris, vel certè vice versâ;
quem vespere occiduum videbis so-
lem, non videbis manè rursus oriens-
tem. Tunc impositus mortuali fere-
tro, delatus ad templum, defodieris
humo, tecumque omnis memoria tu-
mulabitur. Ibi cadaver tuum lacero
centoni involutum, squalidum, defor-
me, fœtens, subtus habebit vermes, si-
praque bufones; huiusmodi erit lectus
tuus, hi familiares & amici. Ecce! quò
tandem redeunt illæ carnis tuæ vo-
luptates, tam molliter enutritæ, tam
indulgender habitæ, tam indignis pa-
stæ deliciis. Hæc igitur causa erat, cur
universus misceretur orbis, ut lautius
nempe convivium epulaturis vermis-
bus in sepulchro instrueretur? Quid
verò censes de veritate horum omni-
um, quæ recenseo? an quidquam ex-
aggerationibus, ultra veri mensuram
augeo? an dico, quod non tuismet ipse
quotidie cernis oculis? per igitur tuam
te salutem rogo, quæsóque, ut omni

vespere impofterum , priusquam fo-
rnnum capias , cum jam fupinus lecto
incumbis, claufis oculis, protentis pe-
dibus, manibus fupra pectus compofis
tis, id tecum ferio pensites : ita prorfus
poft breve tempus , in fandapila mea
componar; & ego tamen hujus imme-
mor fati mei, vivo quafi nunquam mo-
riturus.

PUNCTUM II.

Mors certa, & incerta.

*Vigilate, quia nescitis diem neque ho-
ram. Matth. 25. 13.*

II. **C**ONsidera, hanc feperationem,
quam mortem vocamus, cer-
tam efle, & incertam : Certum eft nei-
minem ab hac efle immunem, five fit
Imperator, five Rex, five ex Magnati-
bus quifpiam, non magis fcilicet, ac vi-
liffimus quilque ex ima plebe : mors
in grandi hoc prato eadem falce, ho-
ra eadem, demetit perinde flores, ac
gramina. Quando autem, & quomo-
do inftet hic ictus, quis noftrum novit?

Age

Age, dic mihi, obsecro: si nōsti, quo tempore, quo fato, ex hac vita sis migraturus: noctūne, an interdiu? labente hoc anno, an sequuturis? & quod caput rei est, dic, an habiturus sis otium, morāmque temporis, ante obitum animi maculas necessariā exomologesi eluendi; an etiam copiam confessarii, qui morituro assistat? itane certō nosti, animæ tuæ rationes tam accuratè à te subducendas, ut ad rigidum examen æquissimi iudicis nullo comperiantur vitio laborare? ostende sis cautionem, quæ securum te reddat victoriæ in ultimo agone, ubi omnes adversum te vires colliget hostis tartareus, feliciter reportandæ: Sed ô nos miseros mortales, qui nihil scimus aliud, quàm certō nos morituros, & brevi quidem, & cū minimè cogitamus! Quòd si ex Angelo Dei nuntio, intelligeres, intrā annum te moriturum, quot quantaque ex hoc temporis momento cumulaturus esses pietatis ac pœnitentiæ opera? nunquid autem accideri potest facillimè, sequenti mense

sepeliaris? ubi igitur pietatis ac pœnitentiæ opera? at enim nihil aliud curamus, quàm ut stabilem figamus sedem in hoc lacero tugurio, quod in momenta ruinam minitatur. Jam has delicias venabor, inquit non nemo ex ista leviculorum tribu, vindicabo hanc injuriam; hoc prædium vendicabo; dum interea laneo pede mors subrepat, & omnia infantum crepundia, omnem hunc vitreum apparatus, hæc castella aëri inædificata, disjicit, evertit, pessumdat. Quæ major insania, quàm momento transitura curare unicè, nè cogitatione quidem attingere æternùm duratura?

PUNCTUM III.

Semel tantùm morimur.

Statutum est hominibus semel mori.
ad Hebræos 9.27.

III. **C**ONsidera, hanc ab omnibus crebis terrenis separationem, immanem hunc transitum ex hac vita in alteram, ^{atque} fieri, nisi semel durè taxat

taxat

taxat, neque ampliùs; ità ut semel istic errare, sit errare æternùm; *periisse semel æternùm est*, sive cadat arbor ad Austrum, sive ad Aquilonem, quocunque semel ceciderit (inquit) Servator ibi manebit in æternum. Quanto igitur studio quemlibet oportet curare Christianum, ut cadat ad dexteram salutis. Qui autem moriendo cupit ad dexteram cadere, declinet à sinistra, vivendo. Et difficillimum sanè est ex omnibus; quæ peccatori evenire unquam possunt, malè vivere, & bene mori: quam rem nihilominùs, tot ac tanti spontaneæ ignorantiaë tenebris excæcati, censent esse facillimam. Ratio hujus difficultatis est, quòd mors nihil sit aliud, quàm ultima vitæ Echo, ità, ut, qualis est vita, finis sit ità. Si exordium telæ sit nigrum, nigrum itè & medium, terminus etiam erit haud discolor. Verum itaque est, quòd, qui malè vivit, malè etiam moriatur. Tu interim, care lector, quid agis, ut bene moriâre? quo studio collimas ad metam, à qua si aberres, te unà, tecùmque

omnia, in æternum perdidisti ! quid agis ? sine, eloquar : à primo manè ad seram usque vesperam millenis circumvolutari sordibus, à primis anni Calendis ad ultimam usque diem peccata cumulare peccatis, menses integros, scœtentium ad instar corvorum, pasci cadaveribus, & semelas inter offitium reliquias sordidè delitari; ex his quisquiliis, ex hoc sterquilinio, credisne, momento unico elevandum te esse ad usque cœli empyrei, & felicissima beatorum limina ? per me credas tu, licèt; ego sanè non credo. Quid verò sentiam, lubeat nunc audire rectène, an secus senserim; experière paulò pòst. Si vis salvus fieri, aliam viam ingreditor, aut enim vita mutanda est, aut æternæ salutis facienda jactura. *Quæ seminaverit homo, hæc & metet. Gal. 6. Qui malè vivit, malè & moritur.*

ORATIO.

Sapientissime Cognitor omnium
 Smeorum infirmitatum, & unicum
 il.

illarum remedium, quanta cum providentia incertam mihi esse jussisti diem mortis meæ, ut nunquam scilicet securus insidiarum, ab hoc meo fatali hoste semper vivam sollicitus & circumspectus, neque ullo tempore arma dimittam è manibus, velut si pugna omni momento instaret, & hora quælibet foret ultima vitæ meæ. Hunc ipsum in finem, toties mihi inculcas in divinis scripturis hanc veritatem, venturam scilicet furis ad instar mortem, cum minimè cogito; id ipsum quotidiana me docet experientia, dum sæpissime video mortuos insperato efferri, qui paulò antè mecum vixerant, & migrare ex hac vita, quos habueram antè contubernales. Hæc tamen omnis providentia tua, benignissime Deus, quid in me frugis fecit? Scio etenim, mortem præ foribus præstolari, scio, momentis singulis adrepere propius, nihilominus ego, velut bellua rationis expers, velut ovis ducta macellum, jam collo funi innodatus, rideo, jocos perinde, ac nunquam supplicii mei

termino admovendus. Ubi præparatio ad supremum illum agonem, cujus pavor maximis quibusque Sanctis gelidum sudorem excivit? ut, tametsi columnæ essent tam firmæ, non secus tamen, ac folia vento agitata, totis artibus contremiscerent? ubi cura præmittendi precum, eleemosynarum, & poenitentiarum commeatum in alterum orbem, ubi nihil reperiam, nisi antè præmissum? enim verò à me fiunt contraria potiùs omnia, dum nempe nil aliud cogito, quàm ut domum mihi exstruam in mobili hac arena, ubi certus, non diu substituram, cùm & rimas jam agat, jamque casum minitetur, quantò meliùs ejusmodi fabricaretur palatium, cujus æterna est inhabitatio, tum scilicet cùm *ibit homo in domum æternitatis sue. Eccles. 12.* Ah benignissime Deus! tu mihi omnem præclusisti effugiendi viam, & ego tamen ex amoris tui amplexibus violenter me proripio. Quòd si præsentia bona ego non ultro deseram amore tui, nunquid illa, ut fugitiva & evanida, jam nunc deserunt

runt

Consideratio VI.

61

runt me ? ità omnino est, mi care JE-
SU ! atque hinc, si cæcus fui hætenus,
non ero imposterum ; video nunc, &
agnosco, propterea prorogari mihi vi-
tæ meæ spatium , ut ad bene morien-
dum me præparem , militis instar ge-
nerosi , qui in ludicris semet exercet
priùs, quàm pugnæ aleam seriò subeat.
Ero igitur deinceps in id solum inten-
tus , erit hoc summum maximùmque
negotium meum , in quo vertuntur
omnia , quod *unum est necessarium.*
Tu me adjuva, mi Deus, efficacissimâ
gratiâ tuâ, ut animosè spernam omne,
quod hodie est , & cras perit, neque
unquam committam , ut in me

cadat illud Jobi 24. *Dedit
ei Deus locum pœniten-
tiæ, & ille abutitur eo
in superbiam.*



CON-

CONSIDERATIO VII.
PRO DIE SABBATHI.

Judicium particulare.

PUNCTUM I.

Reus.

Anima quæ peccaverit. Ezechiel. 18. 4.

I. **C**ONsidera quis sit reus, qui ad hoc
Judicium rapitur. Ejus Personam
aget anima tua, quæ eodem ipso mo-
mento separationis suæ à corpore, eos-
demmet loco, erectum videbit tribu-
nal horrendum, à quo sententiam ex-
spectet. Eò pertrahetur illico sola, de-
stituta cognatis, amicis, servis, exuta
honoribus, opibus, patrociniiis nuda-
ta; Angelo tutelari, velut teste, latus
alterum, alterum stipante Dæmone,
ut accusatore; quorum ille bona, hic
mala in medium afferet, quæ gessis-
ti. Ubi nunc amici illi, & amicæ, qui-
bus toties postposita est Dei amicitia?
nul-

nullus usquam comparet, qui vel verbo patrocinetur unico, de æterna salute periclitanti. O Conditionem peccatoris expavescendam! cum innumeris ipse onustus flagitiis, tot divinis admonitionibus refractarius tantarum reus ingratitude, tam immanium convictus scelerum, in utriusque bivio æternitatis constitutus, hinc præmii, inde supplicii, utrobique æterni, cœlum inter Tartarumque medius, incertus, anceps, attonitus, tremens intueri cogetur judicem à se toties offensum, expectare sententiam, à qua datur nulla appellatio, nulla provocatio admittitur; atque hæc omnia, tam horrida, tamque horrenda, jam imminent capiti tuo mi Lector; & forsitan hoc ipsum cubiculum, in quo hæc legis, vel certè illud alterum, in quo toties peccasti, hæc ipsa horâ jubetur esse theatrum funestæ illius tragœdiæ. Forsitan hi parietes jam hoc momento in apricum proferent flagitia; tu tamen his nihil moveris, tuique tuæque salutis incurius, pergis porro peccare.

PUN-

PUNCTUM II.

Judex.

Ego sum Judex & testis, dicit Dominus. Jeremiae 29. 23.

II. **C**ONsidera Personam Judicis. Sedebit pro tribunali ipse Deus, non jam mitis ac mansuetus, non velut agnus, ut tollat peccata mundi; sed terribilis atque minax velut leo, ut puniat flagitia, palamque faciat orbi, non minus infinitam esse justitiam suam, ac olim misericordia fuerit infinita. Quod ibi cor tam intrepidum non expavescat ad aspectum Judicis, cujus sapientiam nemo fallere, justitiam nemo corrumpere, potentiam remorari nemo queat, quin exactissime judicet, plectat severissime? Ad radios illos fulgentissimos divinæ faciei, velut purissimi solis, patebunt omnia peccata nostra: mala nempe omnia, quæ vel in puerili, vel in juvenili, vel in virili, ipsaque demum decrepita ætate (ubi peccata nos potius deserunt; quam vicissim

sim

sim-nos ipsa) patrata sunt; bona omnia, quæ negligenter, citra intentionem debitam, cum sacrorum potius mysteriorum abusu, ac festorum contemptu, gesta sunt; bona insuper neglecta, horæ perditæ, divinæ inspirationes rejectæ, opes malè impensæ, & in superbiæ, luxûs, ac lasciviæ irritamenta expensæ, quæ pauperum elemosynis debebantur; peccata denique non impedita ab iis, quibus ex officio id suo, parentum, Dominorum, Magistratum, incumberebat. Hæc inquam, omnia patefaciet divinus ille Sol Justitiæ, ad cuius lumen aperientur abscondita tenebratum, & revelabuntur secreta cordium. Et revera, ad incurrendum æterni ignis supplicium (illius ad instar arboris Evangelicæ), necessarium non est, fructus fecisse malos, sufficit, nullos attulisse, *Esurivi & non dedistis mihi manducare sitivi & non dedistis mihi potum, hospes eram, & non collegistis me, nudus, & non cooperuistis me, infirmus, & in carcere, & non visitastis me,* inquit Christus ad damnatos, Matt. c. 25. PUN-

PUNCTUM III.

Sententia decretoria

Discedite maledicti in Ignem æternum. Matth. 25. 14.

III. **C**ONsidera sententiam, Examina-
 natâ causâ, feretur sententia,
 quam ultimam ac irrevocabilem pro-
 nunciabit Christus illis verbis: *recede
 à me maledicte in ignem æternum.* A-
 page te hinc anima detestabilis, neque
 digna conspectu meo, quæ ve intres in
 gloriam meam; abi ad ignes æternos
 quos merentur iniquitates tuæ, abi ad
 consortium dæmonum infelicissimum,
 quibus totâ vitâ obedisti. Abi, te ego
 potestati illorum penitus trado, sicut que
 tibi hic sanguis meus in damnationem,
 cum uti eo nolueris ad salutem. Ad
 hoc terrificum fulmen, desertus à
 tutelari Angelo peccator, ac Sathanæ
 in prædam relictus, ex illo ipso lecto,
 quo animam exhalavit, in ictu oculi
 in abyssum proruet infernalem; *in
 puncto ad inferna descendet.* Imma-
 nis

nis

nis instar saxi, citra retinaculum delabentis in profundum. Quid verò tunc aget anima illa infelix, cum in primo stabit inferni limine? cum videbit athena illa claustra, nunquam posterum aperienda exituræ, per omnem æternitatem? cum audiet fremitus illos, & rabiosos, tum carnificum, tum damnatorum furentium ejulatus? cum sentiet devoratrices illas flammæ & incendia sempiterna? Ah me infelicem! exclamabit tunc misera & infelix anima, quid amisi olim, & quid nunc reperi! poteram esse cum Angelis & Sanctis æternùm beata, nunc autem cum his dæmonibus torquebor in æternum! Mihi destinata erat cœlestis illa gloria, mihi parabatur æterna hæreditas, mihi fundebatur sanguis ille divinus, pretium beatitudinis meæ, ego autem vesana, pro obstinata quapiam imaginatione, pro sordida voluptate, omne hoc bonum commutavi cum miseria sempiterna: ô peccata diris omnibus execranda! execranda voluptates! dæmonia execranda, quo;

quorum decepta sum fraudibus! diem nigerrimo notandam calculo, & nefastorum omnium maximè nefastam, quæ in lucem me dedit! sortem atram ac nefandam, quæ mihi obrigit! ergo ne nulla in æternum spes veniæ restat, nullus misericordiæ locus, nullus usquam boni radius affulget? tunc primum, sed serò nimis, peccator agnoscat, quid sit peccatum, quod ignorare jam plerique malunt. Piscis, reti illaqueatus, dum infra aquam tenetur, non novit infortunium suum, at verò in siccum littus extractus, serò suspirat aquam, elementum suum. E contrario quis satis explicet gaudium illius animæ, quæ tanquam obediens filia, vocatur ad hæreditatem paradisi? quàm illa sibi gratulabitur de factis pœnitentiæ fructibus, quàm gaudebit, quòd tentatoris sui subdolis blanditiis fidem non dederit? quòd si difficile sit, animo ista concipere, quantò difficilius erit explicare verbis? Elige nunc, quam mavis, sententiam; utriusque tibi datur optio.

ORA-

O R A T I O.

CHriste JESU, justissime Scrutator
cordium ac renum, Deus! si mihi
liberum esset eligere Judicem in cau-
sa, ex qua pender æternitas, certum est,
ac indubitatum, nullum mihi esse eli-
gendum potiùs, quàm te, qui infinitè
amas salutem meam. Nihilominus ta-
men, ô! quàm justas habeo causas me-
tuendi hunc ipsum amorem tuum, ad
scelera mea tam benignum, quo me
tam diu sustinuisti? *quid faciam, cum
surrexerit adjudicandum Deus? Job.*
31. Jam non video magnitudinem tu-
am maxime Deus, siquidem sedendo
expectas me; video amorem tuum,
non video justitiam: cum verò surre-
xeris adjudicandum me, quid faciam
miser? tunc enim vero intelligam ego,
quàm graves causas habuerint Sancti,
metuendi hoc tribunal, & quàm stoli-
dus ego fuerim, dum non metui; tunc
cognoscam, odium tuum adversus
peccatum, non minùs fuisse infinitum,
quàm

quàm fuerit amor tuus erga me. Quid igitur, quid tunc me futurum est ? si *justus vix salvabitur*, ut inquit æterna Veritas 1. Pet. quid fiet peccatore ? & quoties ego jam meritus sum feralem illam sententiam ? quoties jam inscriptus damnatorum catalogo ? & vero, vel hoc ipso momento quis conscientiae meae status ? si hoc temporis puncto citarer ad divinum tribunal tuum, quo animo essem compariturus, quomodo redditurus rationem villicationis meae ? nequeo sanè inficiari coram te, æterna Veritas, nequeo inficiari stultitiam meam, dum illud temporis spatium, quod mihi tua bonitas concessit, ut expungerem debita mea, ita impendi, ut aggravarem magis. Eja igitur ! non ero tam cæcus imposterum, ut fui hæctenus ; scio, coram justissimo tribunali tuo neminem adversari mihi posse, nisi solum atque unicum peccatum, neminem patrocinari, nisi virtutem ; a versabor igitur imposterum implacabili odio omne peccatum amore tui, odio per-

se.

Consideratio VII.

¶ sequar velut tibi inimicum; velut
summè adversum; & renunciando pe-
stiferis illis deliciis, quas propinant
sensus, vitam auspiciabor, ab hoc mo-
mento, Christiani hominis professio-
ne condignam, orationibus insuper,
pœnitentiis, & eleemosynis senten-
tiam mihi procurabo benigniorem.
Tu mi Deus, qui olim mihi eris Ju-
dex, nunc autem es Pater, porrige cle-
menter manum tuam ex hoc cœno
eluctanti, dele maculas meas, remitte
debita priùs, quàm veniat hora, ad
ultimam usque quadrantem ri-
gidè exigendi omnia. *Iuste*

*Judex ultionis donum
fac remissionis,
ante diem ra-
tionis.*



CON

CONSIDERATIO VIII.
PRO DIE DOMINICA.

Infernus.

PUNCTUM I.

Quid sit Infernus.

Terra miseria & tenebrarum, ubi umbra mortis, & nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat. Job. 10 22.

I. **C**ONsidera quid sit infernus. Infernus carcer est infelicissimus, refertissimus malis omnibus, uti omni bono inanissimus. Scito igitur, quòd, quemadmodum damnati sensibus omnibus corporis, ac animæ facultatibus offenderunt Deum, ità quoque sensibus omnibus, omnibusque facultatibus sint horribiliter puniendi. Torquebuntur oculi horrore tenebrofi
car-

carceris, fumo maleolente, sulphureo igne, aliorum damnatorum dæmonumque horrifico aspectu, quorum quilibet tam fœdâ deformitate erit formidabilis, ut S. Catharina Senensis, visâ tantùm obiter illorum imagine, ausa sit scribere in suis dialogis: nudis ambulaturam se pedibus super ignes, ad extremum usque iudicii diem potius, quàm rursùm spectaret tam horrendam tartareorum spirituum figuram. Aures porrò non audient quidquam, nisi gemitus, lamenta, suspiria, ejulatus, dentium stridores, fremitus, ululatus, & maledicta ac blasphemias. Quòd si canis ululans, citra aurium torturam audiri non possit, audire continuè dissonam illam atque feralem damnatorum lugentium musicam, quantum erit supplicium? Odo- ratus affligetur dirissimè fœtore loci, velut omnium sentinæ immunditiarum, graveolentiâ sulphuris, & illorummet fœtentissimorum corporum, quorum quodlibet, juxta S. Bonaventuram, supra terras protractum, totum, D quàm

quàm latè patet, orbem, pestiferâ lue infecturum esset. Non inferior erit pœna gustûs, qui draconum felle, veneno aspidum, tame, siâque, sinè refocillatione torquebitur. O! quàm forent ibi delicatæ promulsides, stabulorum nostrorum camerinæ, & spurcissimæ sordidarum cloacarum foricæ, neque tamen vel istas, ad aliquod sitis refrigerium, dabitur degustare. Quid autem de tactu dicam? qui si gravius, sensibus cæteris, offendit Deum, graviores etiam, cæteris omnibus, pœnas dabit. Recenseas licet plagas, verbera, nervorum extensiones, vulnera, dolores viscerum, spasmos, convulsiones, ustulationes. Aliæ plagæ, verbera alia, alii spasmi, flammæ alia nos manent, in peccato lethifero morituros. Omnes nostri dolores, his comparati, ficti sunt, ignes picti, non veri. Quæle erit spectaculum, Deum bonum! videre hominem nobilem, isto manè decumbentem lecto olorino, strato byssino, ab omnibus cultum, honoratum, adoratum, hoc ipso vespere mortuum, in lecto

lecto

lecto igneo deferri ad gehennam, à
dæmonibus conculcari, diris devoveri
à sociis, fremere, rabiosèque volutari,
quin potis sit, vel in alterum latus se
circùm agere. Quale tormentum, re-
cordari præteritarum voluptatum,
quæ tandem abiêre in hæc tormenta,
sine spe redemptionis! Ad hæc intel-
lectus, ignorantia excæcatus cogitare
non poterit, nisi quæ summè affligunt,
voluntas, in malo obstinata, plenâque
desperatione, averfabitur usque, quod
fugere non poterit; invidabit, sinè fa-
cultate nocendi, desiderabit, sinè spe
assequendi. En terminum, ad quem
ducit demum trames peccato-
rum. Quid tibi videtur? nun-
quid stultum est, eò,
citra curam ultrà
progredi,



PUNCTUM II.

Infernus æternùm durat.

Dolor meus perpetuus, & plaga desperabilis renuit curari. Jeremiæ 15. 18.

II. **C**ONsidera, totum istum pœnarum cumulum nihili instar fore, si finem aliquando esset habiturus. Quàm immensum autem pondus addit Æternitas! si in gehenna non nisi exiguus dentium dolor esset sustinendus, aut si nullum omnino esset supplicium, nisi ut uno semper latere decumberes in lecto, rosis strato; ajo, æternum hunc decubitum majus fore supplicium, quàm centum millibus decies centenis annis, torqueri igne, finem tandem habituro. Et quis de hoc queat dubitare, si modo verborum sensum comprehendat? finiti enim ad infinitum nulla est proportio; malum per se leve, accedente æternitatis pondere, fit infinitum ac immensum: quid erit, si malum, intensivè quasi infinitum, sit etiam infinitum extensivè? Quòd si nec Comœdiam, spatio temporis nimis productam, spectare pos-

sus

Consideratio VIII.

77

sumus patienter, quomodo ignem tolerabimus clibani æternum arsi? O æternitas! qui fieri potest, ut homines te non intelligant, nec tui consideratione contremiscant? sic cinerum semel faucibus tuis absorptus fuero, tametsi lacrymis meis adæquavero vastum orbis Oceanum, nec momentum censebitur præterisse poenarum mearum? tametsi tot sæculorum millia decies centena fuerint elapsa, quot sunt atomi aëris, maris arenæ, guttæ aquæ, frondes arborum, cæli sidera, in aditu æro tormentorum meorum? Ergo, si Deus hoc momento crearet universum ex solido ære fabrefactum, & sæculis singulis in eo moveretur formicæ unica, confecto, etiam per hunc immensum ambitum, tam grandi itinere à corpusculo tam pusillo, nulla extinguetur flammularum mearum, nec aqua guttæ suppetet extinguendæ siti meæ? O æternitas! æternitas! & non timent, nec expavescunt? imò verò peccatis onusti, tenuique filo fluxæ hujus vitæ alligati, rident, luduntque in extimo

D 3

mat.

marginē voraginis illius immensæ? O prodigium, prodigiorum omnium maximum? ita credere, uti creditur, & ita vivere, uti vivitur.

PUNCTUM III.

Infernum commeruisti.

Nisi quia Dominus adjuvit me; paulò minus habitasset in Inferno anima mea. Psalm. 93. 17.

III. **C**ONsidera, à quot annis jam meritis sis sepeliri in hoc clibano ignis infernalis. Quot, quantumque jam illic torquentur ob peccata longè tuis leviora; misericordia igitur Dei fuit, quòd non fueris consumptus. Alioquin enim, si traditus fuisses peccatis tuis, ubi nunc hoc momento dum ista legis, in medio dæmonum, fremens atque ejulans, consumendus esses ab ignibus illis æternis. O! ut malè sit corpori meo (rabiosè tunc exclamaturus esses) cujus momentaneas delicias tormentis nunc tuo sempiternis! O fastus, opes, deliciae! quid profuistis mihi sero? ecce! quàm ob breve somnium veris nunc ignibus ardeo, ardebòque
in

in æternum ! Poteram , pœnitendo
pro peccatis , renunciando familiari-
tati mihi noxiæ , reddendo bona inju-
stè parata , illatam condonando injuri-
am , poteram subtrahere me his sup-
pliciis , hoc autem dum omisi facere,
cùm possem , nunc neque potero in
æternum , tamen si velim . O ! si daretur,
vel unicam horam mediam illius pre-
tiosi temporis , quod vanitatibus , amo-
ribus , immunditiis perdidisti , quantoli-
bet pretio mercari , quàm libenter re-
dimerem centum millibus annorum
doloriferæ hujus æternitatis , neque
tamen id quero . Hujusmodi questus
editurus nunc esses in medio flam-
marum illarum , neque tamen una
quam à Deo exaudiendos . Nun-
quam ampliùs visurus esses pulcher-
rimam faciem Creatoris tui , cujus
amore universus ardet paradisus ; ni-
hil profutura essent universa , cum fuso
sanguine , Christi tormenta . Nunc ve-
rò dum spatium moramque prolon-
gat temporis , eccur putas id eum age-
re ? cur pergis peccare ? cur gulâ

D ↗

ac

ac ebrietate, lusu, ac lasciviâ dilapidas!
 ut pœnitentiam agas, ideo moram spa-
 ciumque concedit. Quòd si pœnitenti-
 am non egeritis, omnes similiter peribit-
 is, ita Deus ipse minatur per S. Lucam
 c. 13. dilata igitur solùm est sententia,
 non mutata. O pœnitentia! O infer-
 nus!

ORATIO.

Justissime Deus, quâ fieri potest ut æ-
 ternitatem mihi miniteris pœna-
 rum, neque tamen justitiæ tuæ metum
 extorquas à durissimo corde meo? an
 nondum igitur apprehendo, tamen si
 fornacem videam æternùm arsuram,
 Quantus peccati sis hostis, & quàm
 enorme sit delictum, te offendere, Do-
 minum universorum? quâ fieri potuit
 ut tanta insania nidularetur in corde
 meo, ut vivere auderem, vel momento
 duntaxat unico, tibi inimicus? neque
 momento tantùm, sed & mensibus,
 & annis integris perstiti in hoc mise-
 rabili statu, nihil interea memor veterum
 mearum deliciarum; & quamvis
 tot peccatorum gravatus pondere,
 somnum

somnum tamen capio quietissimum.
O insaniam omnium, quæ unquam
occupavere hominis animum, insanis-
simam! merebar dudum plecti, senten-
tiâ ad emendationem usque meam
tam diu dilatâ, merebar equidem, fa-
teor, sed tu, clementissime Deus, boni-
tate tua malitiam meam superâsti; agè
igitur, nè dedignare, diutius etiam suf-
ferre me. En vindictum me, & captivum
divinæ misericordiæ tuæ! qui me fu-
gitivum tanto labore quæxivisti, nè
repellas supplicem à pedibus tuis, ah?
nè rejicias animam, tam carô tibi
emptam. Largire fortitudinem, ut fu-
giam peccatum, quod ducit ad dam-
nationem; da gratiam, ut timeam in-
fernum, qui separat à te; dele sanguinè
tuo sententiam, quâ toties damnatus
sum ad infernum. Sic ego his omni-
bus liber, velut vivum bonitatis
tuæ trophæum, misericor-
dias tuas in æternum
cantabo, Amen.

CONSIDERATIO
PRO CONFessione
rite instituenda.

PUNCTUM I.

Quid oporteat fieri ante
Confessionem.

I. **C**onsidera, quòd, quemadmo-
dum non sufficit æquo iudici,
captum tenere latronem, sed & opus
est eum tollere è medio, ne noceat im-
posterum; ità pariter non sufficiat; ac-
curato examine indagasse peccatum,
sed necessarium insuper sit, ut reper-
tum per pœnitentiam & contritionem
rollatur.

Et in hoc dolore consistit essentia-
liter perfectio confessionis, cuius ha-
bendi desiderium non sufficit, nisi re-
ipsa adsit, neque defectus ullo alio sup-
pleri medio potest. Quamdiu non
odisti mala commissa, pax iniri cum
Deo vel obtineri venia neutiquam po-
test

test. Hunc dolorem oportet obtinere à Deo supplici prece, & sæpius repetitâ, per merita sanguinis filii sui, tum etiam lectione ac ponderatione gravitatis peccati, in hoc libello adumbratæ. Fac etiam procures omni studio, ut hic dolor sit perfectus, hoc est, ut neque oriatur ex gehennæ metu; neque ex peccati turpitudine, sed vel maximè ex eo, quòd sit Dei offensa, atque injuria summæ Majestati illata, contrarium etiam infinitæ illi Bonitati, quæ amari meretur ab omnium cordibus mortalium.

Aliam insuper conditionem, necesse est, habeat dolor tuus, sinè qua æquè foret inutilis; debet nimirum esse efficax, seu conjunctus firmo proposito, nunquam ampliùs lethaliter peccandi, nullo tempore, occasione nullâ, qualiscunque demum boni assequendi, vel mali fugiendi causâ. Neque proinde sufficit, votum habere emendationis, sed requiritur voluntas efficax se emendandi; bonorum siquidem desideriorum plenus est infernus,

ut eorum è contra, qui firmiter volunt,
 plenum est cœlum. Arque hoc solum
 propositum, velut genuinum veræ
 confessionis effectum, timet dæmon,
 & quemadmodum ipse in id unicè in-
 tentus est, ut propositum istud infrin-
 gat; ita vicissim omni te studio oportet
 allaborare, ut imploratâ Dei ope, quâ
 omnia possumus, id ipsum coneris fir-
 mare. Ante omnia autem danda est
 opera, ut hoc propositum in evitandis
 proximis peccandi occasionibus for-
 tiatur effectum, ubi nempe ejusmodi
 proximum est peccandi periculum, ut
 pecces toties, quoties illi te objicis, sic
 si domum forte aliquam adis frequen-
 tius, vel temporis fallendi, vel negoti-
 orum causâ, si personam aliquam in-
 tuis habes obsequiis, vel in ipsis etiã
 aedibus; vel quocunque demum modo
 occasionem tibi præbeat peccandi,
 statue tecum firmiter, removere peni-
 tûs ejusmodi occasionem peccandi,
 quam suggerit inclinatio, familiaritas,
 amor, aut quocunque demum aliò
 nomine veniat, quod ad peccatum
 in

inducit, nisi sit inter illa, quæ caveri omnino nequeunt.

Neque dicas: satis est, si promittam, non amplius me peccaturum; cætera non interest, ut huic amicitia renuncietur; ne ita dicas, obsecro, id enim foret sibi ipsi legem eudere pro lubitu suo, non autem servare legem Dei, qui non minus per calamum S. Spiritus, quam per os Doctorum omnium nobis inculcat debitum, fugiendi non solum peccatum, sed proximum etiam eius incurrendi periculum. Dic potius, si sentis aliter, nec cælum, neque animam curo; renunciare malo Dei amicitia, quam affectioni meæ erga hoc dealbatum sterquilinum, quod paulo post in fœdam dissolveretur putredinis vermiumque saniem. Ità verum tu diceres quidem, experiere tamen paulo post tuomet damno, quam qualèmq; feceris commutationem.

PUNCTUM II.

Quid in ipsa Confessione observandum.

II. **C**ONsidera, modum ac habitum, quo comparere debet peccator

tor coram hoc tribunali, esse suimet
despectionem & demissionem. Hæc
facit, ut syncerè manifestes delicta tua,
quin excuses aut culpam imputes aliis;
neque horrebis eos confessarios, qui
delicta tua reprehendunt, eorumque
tibi repræsentant gravitatem. Ager
qui non nisi imperitos quærit medi-
cos, ut morbis suis medeantur, quo-
modo seriò is optet sanitatem? quid
igitur de te ego cogitem, quem vide-
am elingues tibi consultò quærere
confessarios, ex eorum nempe nume-
ro, de quibus conqueritur Deus apud
Jeremiam vatem, Thren. 2. *Nec aperie-
bant tibi iniquitatem tuam, ut te ad
pœnitentiam provocarent.* Cujusmodi
peccatorum tuorum arbitros si tibi des-
ligas, dicere planè cogar, neque dolo-
rem peccatorum tuorum, neque ani-
mæ tuæ salutem tibi esse cordi.

PUNCTUM III.

Qua oporteat sequi Confessionem.

III. **C**onsidera quid agendum tibi
sit post Confessionem, tum er-
ga Deum, tum proximum; denique
er

erga te ipsum. Deo gratias age, quòd
recipere te dignatus sit in gratiam su-
am, & delere chirographum, mortis
sceleribus tuis exaratum, tum denuo
fidei ac obedientiæ homagium illi
præstabis, velut Domino ac Deo tuo,
supplex etiam implorabis ejus auxili-
um, ut adversus omnes tentationum
insultus tuam roboret imbecillita-
tem. Subinde rationes tuas discute, an
non proximo tuo restitutionem debe-
as, seu bonorum, seu honoris, ac bonæ
famæ, quæ statim utique & absque
mora præstanda est, siquidem, citra
sufficientem causam, etiam ab iis, qui
debito suo aliquando cogitant satis-
facere, dilata, novam culpam efficit.
quod denique concernit remetipsum,
perage illico injunctam pœnitentiam
nequa mora intercedat. Tum & de
mediis cogita, quibus impostetum
peccata evites. Hæc triplicis sunt spe-
ciei, & ejusmodi, ut si ritè adhibeantur,
indubiam in cœpto bono perseveran-
tiam concilient; Sûntque sequentiæ:
frequens oratio, occasionum fuga, &
cre,

crebrior factorum mysteriorum usus
 Denuo itaque propone, omni mane
 ac vespere precari Christum Servato-
 rem, ejusque sanctissimam Matrem, ut
 in cœpto proposito, non amplius pec-
 candi, firmum te servant atque con-
 stantem. Statue insuper, non reverti
 amplius in domum illam, nec illi per-
 sonæ soli amplius commorari, amicit-
 tiæ illius renuntiare penitus. Quod si
 ingruente rursus tentatione aliquâ,
 novo te contingeret peccato illigari,
 statue, sine mora illud expiare per pœ-
 nitentiæ Sacramentum, ut per sacrum
 illud lavacrum, & Christi Jesu sanctis-
 simum corpus, novis semper viribus
 adversus dæmonem corroboreris.
 Præter hæc omnia, per Dei te amorem,
 tuamque salutem obtestor, ne sacrâ
 exomologesi abutares, velut peccandi
 illicio, quod multi solent, qui semel
 lapsi, audent dicere: hoc nunc peccâ-
 tum si exomologesi eluam, poterò
 idem repetere sæpius, nec est, quod
 metum. Potestne autem effingi ratio-
 cinatio, huic similis, vel magis injurio-
 sa

sa Deo, vel magis noxia tibi? injuriosa quidem Deo, quia abuteris eodem sanguine, ad peccata accumulanda, quem ipse per pœnitentiæ Sacramentum adhiberi vult ad eadem destruenda; Tibi; tuæque noxia saluti, quia nunquam securus es veræ confessionis; & tamen si confitearis integrè, validèque remanent tamen ut plurimum, etiam post Confessionem, in anima noxiæ plurimi effectus remissorum scelerum, eum ferme in modum, quo febris jam abstersa, plurimæ tamen manent in convalescente depulsa morbi reliquiæ. Et si nil aliud, remanet tamen malus habitus hoc est, maximum salutis æternæ impedimentum. Hoc igitur bene perpende, quisquis audes dicere: Perpetrabo hoc peccatum, & dein confitebor. Quò sæpius peccas, eò difficilius salutem assequere, tamen si ritè confitearis. Magis quippe semper obtenebratur intellectus, magis obduratur voluntas, minus meremur divinæ auxiliæ gratiæ: dæmonibus è contra vires accrescunt, dum tibi decrescunt magis

magis que nifus enim ille, quo delicta à te averruncasti minora, deficit, cum in multitudinem magnitudinemque excrescunt enormem. *Super tribus sceleribus Damasci & super quatuor non convertam eum*, inquit Deus per Prophetam Amos c. 1.

ORATIO.

OMi Deus! vitæ ac mortis meæ arbiter, in cujus manu sunt sortes meæ, ac rerum omnium creatarum, ut ingenuè fatear, coram divino conspectu tuo, nullam censeo delictis meis pœnam esse magis accomodatam, quàm cæcitatem. Mererer post tot tantisque prævaricationes meas, ne cognoscere quidem delicta mea, & velut lethargo sopitus mererer non esse capax amplius doloris, ad veram exomologesin, & ad tuam impetrandam gratiam sufficientis. Quid autem? *Si iniquitates nostra responderint nobis, Domine, fac propter nomen tuum.* Jeremiæ 14. Tametsi non merear ego dignè suscipere hoc sacrum mysterium, meretur tamen illud dignè suscipi.

in-

indignus sim ego, qui tibi serviam, dignus tamen es tu, cui omni obsequio serviatur. Atque ideo, Deus mi amantissime! qui miseris quondam meis tam tenerè illacrymatus es, qui vel sanguineo fletu in horto delicta mea abluisti, largire mihi per eundem illum pro me tam largiter effusum sanguinem, dolorem verum, firmumque propositum vitam emendandi, fugiendique occasiones omnes, quæ in peccatum adducunt. Convertete te ad me, & ego convertar rursus ad te; sana me, & sanabor; salva me & salvus ero. Ecce congruum divinæ misericordiæ tuæ objectum, miseriam meam; abyssus hæc malitiæ, invocat abyssum illam bonitatis, cujus fiduciâ sperat, non confusum se iri anima mea, sed, demersis in mari rubro pretiosi sanguinis tui omnibus inimicis suis, sperat, obtentâ victoriâ venturam se, ut fruatur te in terra promissa Paradisi, in perpetuas sæculorum æternitates, Amen.

ANNOTATIONES.

Ad Confid. 1. punctum 1. (A)

Malum culpa, quantum est ex se, est privativum boni divini, si esset privabile, sicut amor amicitia erga Deum est positivum boni divini, si esset ponibile, Cajet. part. 1. q. 19. Art. 9. Peccatum mortale talis est natura, ut si possibile esset, destrueret ipsam Deum: eo quod causa esset tristitia in Deo, & tristitia esset infinita ac proinde destrueret ipsum Deum. Medina, de Pœnit.

Ad Confid. 3. punctum 2. (B) Peccatum pluris à Deo estimatur in ratione mali, quam omnia opera bona in ratione boni; & magis Deum affligeret si capax esset doloris, quam omnia bona opera exhilararent. Less. de Perf. Div. lib. 13. n. 187.

Ad Confid. 4. punctum 3. (C) Peccatum mortale verè dignum est pœnâ æternâ, utpote offendens Deum, non quasi licet cunque, sed hostiliter, ad dijiciendum Deum à sua Deitate. Cajet. 2. 2. q. 93. art. 2. Less. lib. 6. num. 189.

Ad Confid. 5. punctum 1. (D) Nullam puram creaturam, quantâvis grâtiâ

tiâ

Annotationes.

tiã pradam posse, vel pro altero tan-
tum homine, condignè pro peccato sa-
tisfacere, vera Patrum & Scholastico-
rum sententia est. Valq. 3. p. 1. q. 1. dist.
4. cap. 3.

Ibidem (E) tanta est peccati mora-
lis malignitas, ut posita in lance di-
vina justitia preponderet omnibus
operibus omnium Sanctorum, etiamsi
millies plura & majora forent. Neque
hoc incredibile videri debet; Nam
omnia opera, licet in se considerata sint
maximè estimationis, tamen sunt in-
star nihili respectu Dei, cujus Majesta-
ti & beneficiis sunt debita omnia ista,
& infinites majora, & plura. At con-
temni à sua creatura, qua infinitum
amorem & honorem prestare deberet, si
posset, hoc maximè estimatur, tanquam
maximè repugnans ejus Maje-
stati, & beneficiis. Less. loc.
cit. n. 1. 178.

O. A. M. D. G.

Et salutem animarum.

IN

INDEX.

Consideratio prima pro die Solis.	
P eccatum est palmaris injuria,	6
Illata infixita Majestati divina,	8
Ab homine, vili creatura.	10
Consideratio secunda pro die Lunæ.	
De circumstantiis peccatum agi gravantibus.	
Peccamus in divino conspectu.	14
Post sexcenta beneficia à Deo accepta.	16
Quibus in suprema Majestatis con- temptum abutimur.	18
Consideratio tertia pro die Martis.	
Deus odit peccatum,	23
Et peccatorem;	24
Quare peccatum merito fugiendum.	27
Consideratio quarta pro die Mercurii.	
Propter unicum peccatum exturban- tur è Cælo ad Inferos Angeli;	31
Primi Parentes ejiciuntur ex Para- diso;	33
Peccatores ad eterna Inferorum sup- plicia condemnantur.	35
Consideratio quinta pro die Jovis.	
Tam immane debitum peccato contra- ctum,	40
Cui solus Deus Homo potuit satisfacere;	42

Index.

Deinceps igitur non committendum. 45

Consideratio sexta pro die Veneris.

*Mors est pœna peccati, qua hominem
perpetuò separat ab hoc mundo.* 52

Mors certa, ejus hora incerta. 54

Semel tantum morimur. 56

*Consideratio septima pro die
Sabbathi.*

*Comparendum erit reo peccatori in ju-
dicio,* 62

Ut à Deo Judice 64

*Ferat decretoriam damnationis sen-
tentiam.* 66

*Consideratio octava pro die
Dominica.*

*Infernus est omnium miseriarum abys-
sus* 72

Æternum peccatorẽ excruciatura, 75

*Et hunc jam toties sumus promeris-
ti.* 78

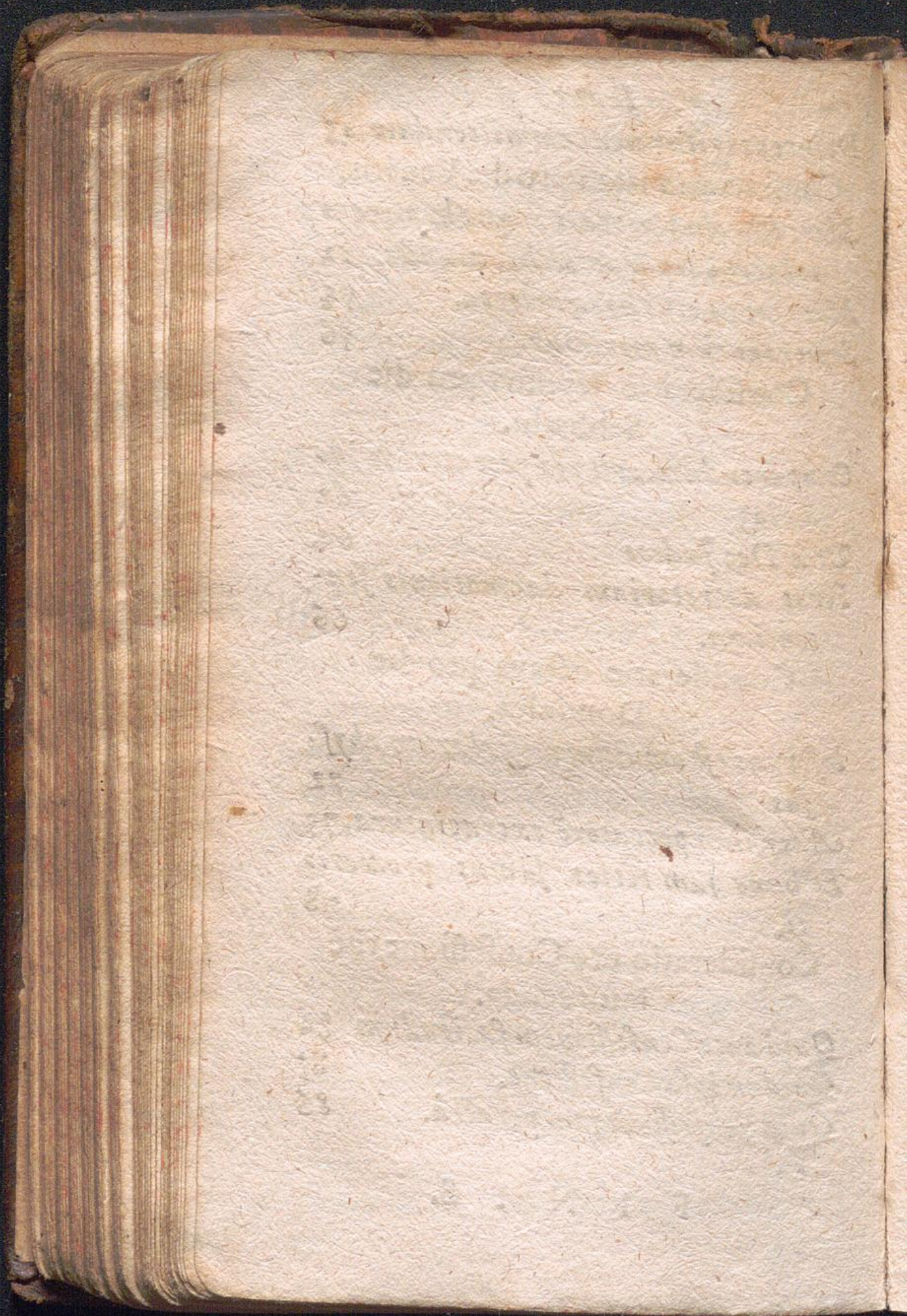
*Consideratio pro Confessione ritè
instituenda.*

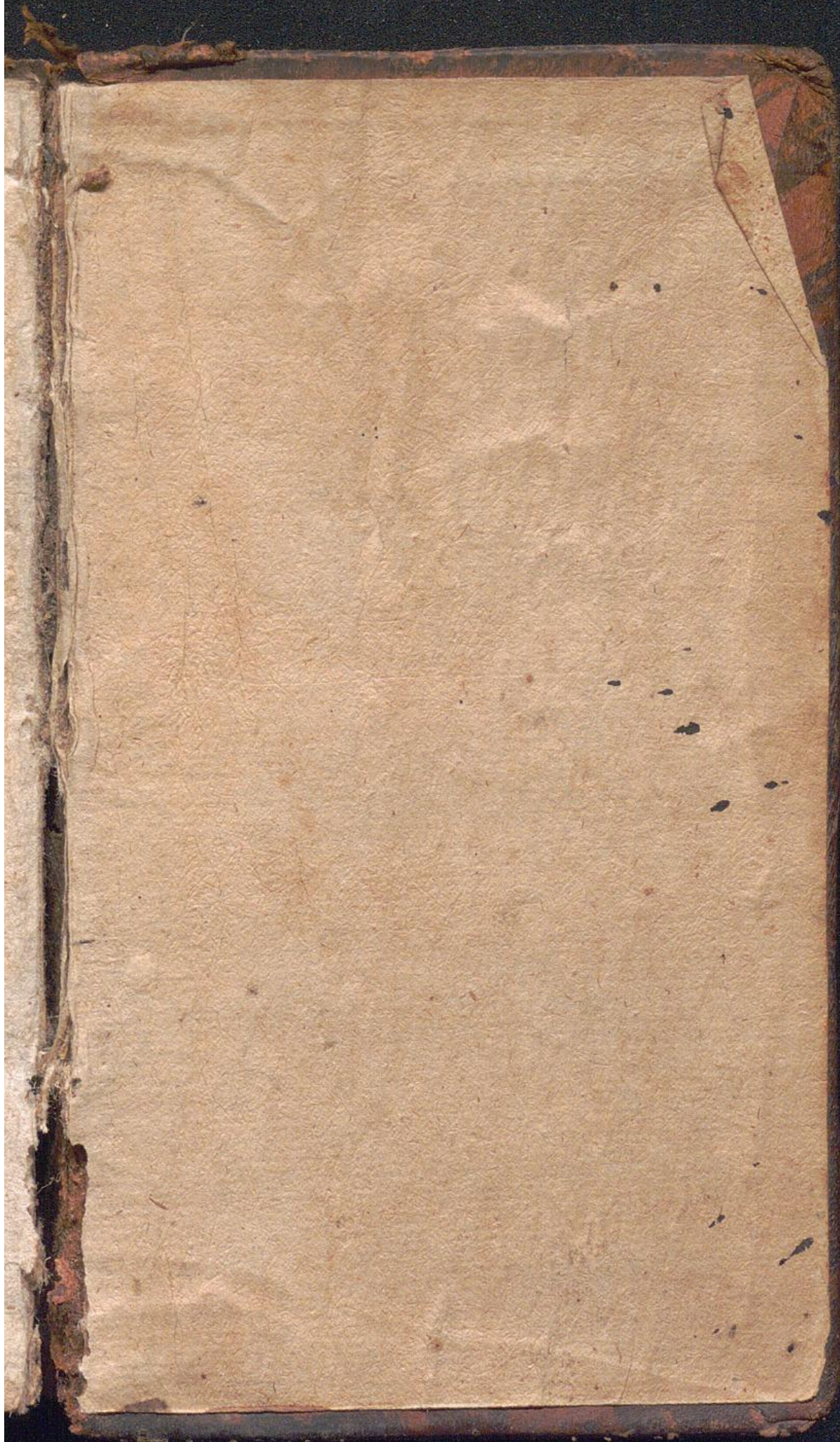
Quid ante Confessionem faciendum 82

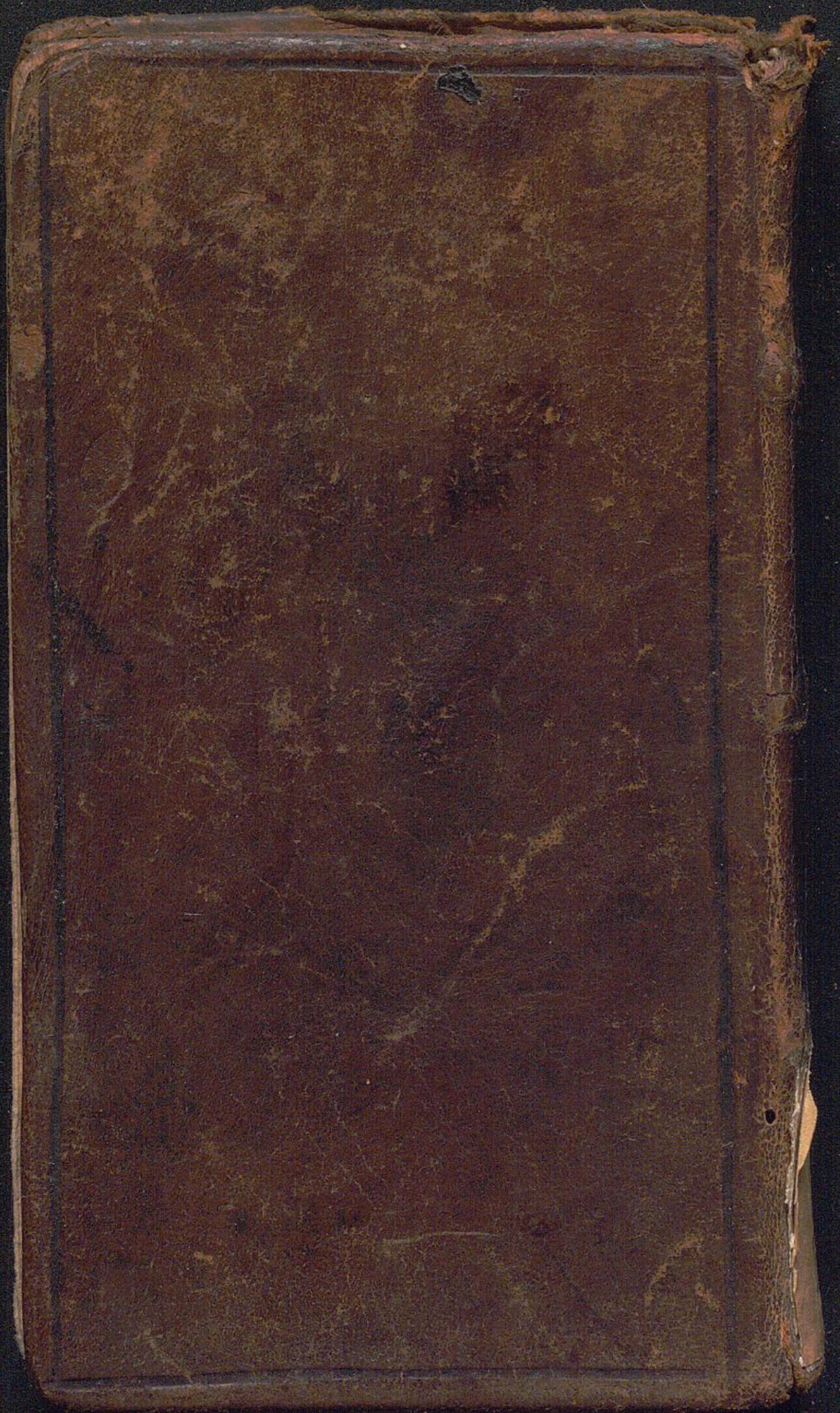
Quid in ipsa Confessione. 85

Quid Confessione jam peractâ. 86

F I N I S.









Th

2961